

ICF

anne ve baba için

Profesyoneller ile eşit düzeyde ve ortak bir
dilde iletişim kurmak için rehber

D. Melek ER-SABUNCUOĞLU, Fulya EKMEN

b

vücut işlevleri

s

vücut yapıları

d

katılım

e

çevre

Erasmus+

Bu proje, Avrupa Komisyonunun desteği ile sürdürülmektedir. Bu sunum yalnızca yazarın görüşünü yansıtmaktadır ve Komisyon bunun herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu değildir.

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

616/618(083.73)(035)

316.776:615.8-051-055.52]:159.922.76(035)

ER-Sabuncuoğlu, Melek

Profesyoneller ile eşit düzeyde ve ortak bir dilde iletişim

kurmak için rehber / Melek Er-Sabuncuoğlu, Fulya Ekmen ;

[коавтори Emre Yıldız, Emrullah Can Yavuz]. - Üsküp :

Association for promotion of education, culture, and sport Education for all, 2019.

- 100 стр. : илустр. ; 21 см

ISBN 978-608-66287-1-0

1. Ekmen, Fulya [автор]

а) Деца со попреченост - Поддршка - Однос родител-терапевт - Прирачници

COBISS.MK-ID 111607818

1. baskı

1.11.2019

Yayınevi : Association for Promotion of Education, Culture, and Sport
EDUCATION FOR ALL Üsküp, Kuzey Makedonya

ISBN: 978-608-66287-1-0

**“Okullarda Ortak Dil Kullanımı”
Erasmus + Projesi O2 Çıktısı**

Kısaltma: ICF School, Web sitesi: www.icf-school.eu

Yazarlar:

D. Melek Er-Sabuncuoğlu, Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri Derneği, İstinye Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü Öğretim Üyesi

Fulya Ekmen Down Sendromu Derneği

Yardımcı Yazarlar:

Emre Yıldız Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri Derneği, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü Araş. Gör.

Emrullah Can Yavuz Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri Derneği

2019 yılında "Association for Promotion of Education, Culture, and Sport EDUCATION FOR ALL", Bul. Kocho Racin 14/6, Üsküp, Kuzey Makedonya

<http://educationforall.org.mk>, contact@educationforall.org.mk

Dizgi/Tasarım: Michael Eisner

Uluslararası (CC BY 4.0)

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.tr>

Künye	3
Önsöz	5
1. ICF Nedir?	8
1.1. ICF İşleyişi Nasıldır?	9
1.2. ICF Bir Tanılama Aracı Değildir!	11
1.3. Çocuklardaki gelişimsel zorluklara ICF ile gelen yeni anlayış	12
1.3.1. Ekibin bir üyesi olarak ICF'yi kullanabilmek için neleri bilmelisiniz?	14
A. ICF'yi anlamak	14
B. BÜYÜK 5	16
1.4. Gelişimsel sorunların ve yardım ihtiyacının değerlendirilmesi	20
1.5. ICF ile ilgili daha kolay anlaşılır bir dilde neler beklenebilir?	22
2. ICF'nin Aile Dostu Uyarlamasının tam listesi	23
2.1 Vücut İşlevleri	25
2.2 Katılım	49
2.3 Çevre	76
3. Kaynakça	98
4. Proje ve Ortaklar	99

Anne ve Babalar için ICF Rehberi

Bu kitap, çocuğunuzun yeteneklerini tanımak, desteklemek için size yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır. Kitabın içeriği çocuğunuzun hizmet aldığı profesyoneller (hekim, çocuk gelişimci, özel eğitim öğretmeni, okul psikolojik danışmanları vb.) ile aynı dili konuşmanıza yardımcı olacaktır.

Kitap iki bölümden oluşmaktadır:

- 1. ICF'nin ebeveynlere tanıtılması**
- 2. ICF'nin Aile Dostu Uyarlamasının tam listesi**

Bu kitap Türkçe, Almanca ve Makedonca olarak üç dilde hazırlanmıştır.

Siz ebeveynler için hazırlanan bu rehber çocuklarınızla ilgilenen farklı uzmanların (hekim, çocuk gelişimci, özel eğitim öğretmeni, okul psikolojik danışmanları vb.) size verdikleri bilgileri kolaylıkla anlamanızı sağlayacaktır. Bu rehber ile siz de çocuğunuzun ihtiyaçlarını ve tespit ettiğiniz durumları uzmanlara doğru şekilde iletebileceksiniz.

Kısaca bu rehber çocuğunuzla ilgilenen uzmanlarla karşılıklı olarak birbirinizi daha iyi anlamanız için “ortak bir dil” oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

Amaç nedir?

Amaç, sizin uzmanlar tarafından, ekibin bir parçası olarak kabul edilmenizi kolaylaştırmaktır. Çocuğunuzun destek ve tedavi hedeflerini ICF'yi kullanarak ortak dilde tanımlayabilmenizi sağlamaktır. Böylece, ekibin tüm üyeleri çocuğunuza yönelik ortak çaba gösterebilir ve çocuğunuz için en iyi öğrenme, destek, tedavi fırsatlarını ortaklaşa oluşturabilirler.

Rehberin içinde sayfanın en altında, daha küçük yazılarla yazılmış ve başında bir sayı olan bazı dipnotlar görebilirsiniz. Bu dipnotları, daha ayrıntılı ve daha teknik bilgilere ulaşmak isteyen anne babalar için koyduk. Ama bu rehber, dipnotları okumadan da yeterli bilgiye sahip olmanızı sağlayacak şekilde hazırlanmıştır.

Bu rehberi okuduğunuzda şu konularda bilgi sahibi olacaksınız:

- ICF'nin tanımı nedir?
- ICF ile ne yapılabilir ne yapılamaz?
- ICF çocuğunuz ile ilgili hangi alanlara odaklanır?
- ICF'nin genel yaklaşımı nedir?
- ICF'yi bilmek ve kullanmak neden önemlidir?
- ICD10 nedir? Ne için kullanılır?

Bu rehberi okurken bazı yeni kelimeler ve kısaltmalarla karşılaşacaksınız. Bu yeni kelimelerin ve kısaltmaların açıklamalarını aşağıda sizin için hazırlanan tabloda bulacaksınız.

ICF içinde yer alan bazı kısaltma ve tanımlar (DSÖ,2004);

ICF – İşlevsellik, Yeti Yitimi ve Sağlık Uluslararası Sınıflandırması:

Çocuğunuzun eğitim, rehabilitasyon, bakım ve tedavi ihtiyaçları ile yeteneklerini doğru şekilde tanımlayabilen bir araçtır. Dünya Sağlık Örgütü tarafından hazırlanmıştır.

Vücut işlevleri: Vücut sistemlerinin fizyolojik ve psikolojik işlevleridir. Yani burada çocuğunuzun vücudunun fiziksel ve psikolojik olarak nasıl çalıştığı kastedilir.

Vücut yapısı: Çocuğunuzun vücudunun organ, kol ve bacaklar ve diğer bölümleri gibi kısımlarıdır.

İşlev veya yapı bozuklukları: Çocuğunuzun vücudunun çalışmasında veya şeklinde önemli bir kayıp ya da aykırılık gibi problemlerdir.

Etkinlik: Çocuğunuzun bir görevi veya bir hareketi yapmasıdır.

Katılım: Çocuğunuzun gelişimine, yaşına ve bulunduğu ortamlara uygun olarak yaşamın içinde olmasıdır.

Etkinlik sınırlılıkları: Etkinlikleri yerine getirirken çocuğunuzun karşılaşılabileceği zorluklar, engellerdir.

Katılım kısıtlılıkları: Çocuğunuzun yaşadığı çevredeki yaşam etkinliklerine katılımda karşılaşılabileceği problemlerdir.

Çevresel etmenler: Çocuğunuzun yaşadığı çevredeki (ev, okul, mahalle, bölge vb.) fiziksel, sosyal ve düşünsel çevreyi oluşturur.

ICD10- Uluslararası Hastalıkların Sınıflandırılması, 10.revizyon:

Çocuğunuzun tıbbi olarak tanılanmasını sağlayan bir araçtır. Türkiye'deki tüm hastanelerde kullanılmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü tarafından hazırlanmıştır.

DSÖ- Dünya Sağlık Örgütü = WHO- World Health Organization:

Birleşmiş Milletler çatısı altında 194 üye ülke ile herkes için daha iyi sağlık imkanları sağlanması için çalışan uluslararası bir örgüttür. ICF ve ICD10'i de bu örgüt hazırlamıştır.

1. ICF Nedir?

İşlevsellik, Yeti Yitimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırması (ICF), sizin ve ilgili uzmanların, çocuğunuzun olası gelişimsel problemi ile ilgili müdahaleleri daha kolay planlayıp daha iyi koordine etmesine yardımcı olan bir sistemdir.

Bu sistemi kullanmayı öğrendiğinizde, çocuğunuzun gelişimini destekleyen planlara daha etkili katkı verebilir, kaygılarınızı ve önerilerinizi uzmanlarla eşit seviyede tartışabilirsiniz.

Uzmanların ortak olarak kullandığı Dünya Sağlık Örgütü tarafından oluşturulan 2 sistem vardır.

1. Bunlardan biri çocuğunuzun tıbbi olarak tanılanmasını sağlayan, adı kısaca ICD-10 olan bir sistemdir. Tam adı Uluslararası Hastalıkların Sınıflandırılması, 10.revizyon olarak geçer. Hekimler bu sistemi hastalıkların tanılanması, raporlandırılması ve tedavi süreçlerinde kullanmaktadır.
2. Bunlardan ikincisi, çocuğunuzun destek, eğitim, rehabilitasyon, bakım ve tedavi ihtiyaçlarını doğru şekilde tanımlayabilen, adı kısaca ICF olan sistemdir. ICF'yi öğrenmeniz gerekir. Bunu öğrendiğinizde çocuğunuzun özelliklerini daha detaylı tanımlayabilirsiniz. Böylece hekim, fizyoterapist, konuşma terapisti, çocuk gelişimci veya öğretmene çocuğunuz hakkındaki bilgileri en doğru şekilde aktarabilir ve onların öneri ve tedavi planlarını da daha doğru şekilde anlayabilirsiniz. Kısaca, ICF ile çocuğunuza destek veren tüm ekip birbirini doğru bir şekilde anlayabilecektir.

ICF çocuğunuzun durumunu pek çok açıdan tanımlama olanağı sunar.

- Çocuğunuzun bireysel olarak kişiliğini tanımlar.
- Çocuğunuzun içinde yaşadığı yakın çevresini tanımlar: Bunlar ev, anaokulu, okul, bakım merkezi veya diğer yerler olabilir.
- Çocuğunuzun vücut yapısı ile ilgili her şeyi tanımlar: Örneğin, vücut büyüklüğü veya organların durumu gibi.
- Çocuğunuzun işlevlerini tanımlar: Örneğin, öğrenme, duyma, görme, tansiyon, sindirim ve hareketleri gibi.

Bu tanımlamalar neden önemlidir?

Çünkü bu tanımlamalar çocuğunuzun, yaşatlarının yapabildikleri her şeye nasıl katılabileceğini çözebilmeniz için sizin ve uzmanların bir yol haritası çıkarmasına yardımcı olacaktır. Önünüzdeki en önemli sorun çocuğunuzun “Katılım” sorunudur. Çocuğunuza yönelik tedavi, desteğin doğru ve tam anlaşılmasında temel amaç, çocuğunuzun yaşamın tüm alanlarına katılımını mümkün olduğunca desteklemek, teşvik etmek ve artırmaktır.

Daha iyi anlamanız için “KATILIM” ile neyi kastediyoruz örnekler verelim. Katılım şartları çocuğun yaşına, sağlık ve çevresel koşullarına göre değişiklik gösterebilir. Bu şartların farklı olduğunu her zaman aklımızda bulundurmamız gerekir.

Katılım Örnekleri:

Mesela 2 yaşındaki bir çocuk;

Evde veya açık alanda yürüyebilir ve bağımsız olarak hareket edebilir.

Yemeğini kaşık, bazen de parmaklarını kullanarak kendisi yiyebilir ve bardaktan su, süt vb. içebilir.

Kitaplara ilgi gösterir, hikayeleri dinler, oyuncaklarla oynar veya anne ve babasının yaptıklarını taklit eder.

Basit cümleler veya birkaç kelime ile konuşur veya eliyle işaret ederek, yüz ifadelerini kullanarak ne istediğini veya istemediğini anlatabilir.

Çevresindeki çocukları (kardeş, arkadaş) gözlemleyerek veya onlarla doğrudan olmasa da aynı ortamda oyun oynayarak çeşitli şekillerde katılım sağlar.

Bu beceriler 2 yaş çocuğun katılımını belirler.

5 yaşındaki bir çocuk;

Anaokulunda uzun süre kalır, aileden bağımsız zaman geçirir, arkadaşlarıyla oynar.

Kendi başına yemek yiyip içebilir, tuvaleti kullanabilir.

Kendi pantolonunu giyip, kıyafetlerini çıkarabilir.

Bir bulmacayı tamamlama, dili anlayabilme veya bireysel cümleleri (benim, kitabım vb.) kullanarak kendini ifade etme gibi küçük görevleri gerçekleştirebilir.

Yukarıda anlatılan davranışlar 5 yaş çocuğunun katılımını belirler.

Çocuğun okulda katılımını belirleyen becerileri şunlar olabilir.

Okumayı ve yazmayı öğrenmeye başlar.

Okula servisle gidip gelebilir.

Okulda bağımsız olarak hareket eder, ara öğünü kendi başına yer, diğer çocuklarla ve öğretmenlerle iletişim kurar ve konuşur, dersin konusuna odaklanabilir.

Çocuğunuz için yukarıdaki örneklerde belirtilen katılımı bazen sınırlılıklar olabilir. Mesela çocuğunuzun iştide sorunu varsa, etkinlik sırasında dinleme ya da sözel olarak kendini ifade etme ve diğer çocuklarla ya da öğretmenle iletişim kurma konusundaki katılımı sınırlı olabilir. Çocuğunuzun görme yetersizliği varsa, tanıdığı veya tanımadığı alanlarda kendi başına (bağımsız) hareket katılımı sınırlı olabilir, özel bir ekranı veya okuma aracı yoksa, çocuğunuzun okuma-yazmayı öğrenme katılımı zor olabilir. Çocuğunuzun aşırı hareketliliği (hiperaktivite) varsa okulda bireysel görevlerin yerine getirilmesi sırasında zorluklar yaşayabilir, öfkeyi kontrol etme ve beklemede zorluklar çekebilir, tüm bunlar okul yaşamındaki katılımını etkiler.

Yani bir takım konularda daha fazla desteğe ihtiyacı olan, özel gereksinimi olan çocuklar çeşitli alanlarda yaşama katılımlarında (dahil olmada), sınırlılıklar (engellerle karşılaşabilir) yaşayabilir.

Yukarıda da bahsettiğimiz tanımlamaların amacı çocuğunuzun yaşlıları ile yapabildikleri her tür etkinliğe (oyun, öğrenme vb.) nasıl katılabileceğini çözebilmeniz için sizin ve uzmanların bir yol haritası çıkarmasına yardımcı olmaktır. Çocuğunuzun sınırlandırıldığı durumları tespit ederek, hedefinize en uygun ve doğru hizmetler, destekler ve özel cihazlarla (gözlük, iştirme cihazı vb.) sınırlılıkların azaltmanızı sağlamaktır.

ICF çocuğunuzun özel gereksinimi, engelini veya hastalığını tanılamaz. Yani ICF kullanarak çocuğunuza “Down Sendromu, Serebral Palsy, DEHB veya Disleksi” gibi bir teşhis koymak mümkün değildir.

ICF çocuğunuza 3 önemli fayda sağlar. Bunlar;

1. ICF bir tanı veya teşhis aracı olmadığı için çocuğunuzun teşhisine bakılarak, başka çocuklar veya kişiler tarafından herhangi bir şekilde dışlanması veya ayrımcılığa uğramasına yol açmaz.
2. ICF, çocuğunuzun pek çok önemli alandaki yeteneklerini tanımlama olanağı sağlar. Dolayısı ile ICF sadece gelişimsel zorlukları olan çocuklar için değil, her bir çocuk için kullanılabilir.
3. Çocuğunuz ICF terimleri ile bireysel olarak tanımlayarak, neler yapabileceğini ve hangi alanda destek veya terapiye ihtiyacı olduğunu doğru bir şekilde tanımlamak mümkün olur.

Peki ICF’i nasıl kullanabilirsiniz?

1. İlk adım olarak, uzmanlarla birlikte (hekimler, okul psikolojik danışmanları, çocuk gelişimciler, konuşma terapistleri, öğretmenler veya diğer uzmanlar) çocuğunuzun neler yapabildiğini tanımlayın.
2. Çocuğunuzun yapabildiklerini ICF çerçevesindeki terimlerden biri ile adlandırın.
 - Örneğin, 3 yaşındaki çocuğunuz susadığında işaret parmağı ile bir şişe suyu işaret ediyorsa siz bunu “jestlerle gösterme durumu” olarak adlandırabilirsiniz.
 - 2 yaşındaki çocuğunuz evde elektrikli süpürgeyi taklit ediyorsa ICF ile bu davranışın “taklit etme” alanında olduğunu anlarsınız.
 - Çocuğunuz sizi kitap okurken dinliyorsa, bunun ICF yardımıyla bunun “dinleme” alanında olduğunu anlarsınız.
 - 2,5 yaşındaki çocuğunuz kumda oynayan bir başka çocuğu izlediğinde, ICF yardımıyla, bunun “gözlem” ve aynı zamanda da oyun içindeki diğer çocukla olan ilişkisi ile ilgili olduğunu anlayabilirsiniz.

ICF’yi sizin ve diğer uzmanların birlikte kullanması, çocuğunuzun yeteneklerini ortaklaşa olarak tanımlamanızı ve bunların kapsamını genişletmenizi sağlayacaktır. Ancak ICF’nin orijinalindeki ifadeler, anlamamanızın zor olabileceği pek çok teknik terim içermektedir. Bu yüzden bu teknik dili, anne babalar ve ailenin diğer bireyleri için kolayca anlaşılabilir bir hale getiren ve ekipteki diğer uzmanlar ile aynı dilin kullanılmasını sağlayacak olan “Anne Babalar İçin ICF” hazırlanmıştır.

1.3. Çocuklardaki gelişimsel zorluklara ICF ile gelen yeni anlayış

Tıbbi tanı, genellikle bir çocuğun sağlık durumunu belirleyen tıbbi bir terim (ya da teşhis) verir. Örneğin çocuk doktorunuz “gelişimsel bir gecikme” hakkında konuştuğunda çocuğunuzun gelişiminin her alanda geciktiğini düşünebilirsiniz ya da çocuğunuz “Down Sendromu” teşhisi alırsa genellikle çocuğunuzla ilgili her şey bu teşhis üzerinden tanımlanır. Ancak çocuğunuzun “Down Sendromu” teşhisinden öte birçok güçlü yönü ve yeteneği de bulunmaktadır. Çocuğunuza tıbbi olarak neler olduğunu anlamak için tıbbi tanı önemlidir. Ancak, tıbbi tanı çocuğunuzun güçlü yönlerinin ve yeteneklerinin tanımlanmasında yeterli olmaz. Mesela, Down sendromu olan bir çocuğun müziğe yeteneği olabilirken, başka bir Down sendromu olan çocuk çok farklı gelişimsel yönleri ve yeteneklere sahip olabilir.

Tıbbi tanı, çocuğunuzun mevcut yeteneklerinin dikkate alınmasını önleyebilmektedir. Bir çocuğun dil gelişimi yaşlıları ile aynı iken yazma, resim yapma veya dikkat ile ilgili gecikmeleri olabilir. Çocuğunuzun bireysel özelliklerini ve yeteneklerini aldığı tıbbi teşhis ile tarif etmek çok yanlış ve yetersizdir.

Çocuğunuzun ICF terimleri ile bireysel olarak inceleyerek, neler yapabileceğini ve hangi alanda destek veya terapiye ihtiyacı olduğunu doğru bir şekilde tanımlamak mümkün olur.

Tablo 1’e baktığınızda, ICF’nin bu özelliğini daha iyi anlayabilir ve tıbbi tanısı olan çocuğun hangi alanlarda yetenekleri olduğunu görebilirsiniz.

ICF, gelişimsel bir problemin algılanmasında tamamen yeni bir yol sağlamaktadır. Çünkü ICF, gelişimsel problemi sadece çocuğunuzun veya sizin bir sorunuz olarak görmez. Çocuğunuzun içinde bulunduğu çevresinin onun için oynadığı rol her zaman hesaba katılmalıdır. Bu ne anlama gelir? Çocuğunuzun gelişimi çevresi ile karşılıklı bir etkileşim

Bu noktada destekleyici çevre koşullarından bahsetmemiz gerek. Destekleyici çevre koşulları, çocuğunuzun (bazı zorluklar yokmuş gibi) akıcı bir şekilde gelişmesine katkıda bulunan çevre koşullarıdır. Mesela;

- Çocuğunuzun ihtiyaçlarına karşı duyarlı, uygun bir şekilde yanıt vermeniz,
- Çocuğunuzun çevresinde düzenli olarak işleyen bir sağlık sisteminin olması,
- Çocuğunuzla ilgilenen nitelikli uzmanların olması,
- Tüm çocukların gereksinimlerine göre eğitim sağlayan bir okulda okuması destekleyici çevre koşullarıdır.

Bu destekleyici çevre koşulları, çocuğunuzun birçok öğrenme fırsatına, pek çok farklı şeyi denemesine, sizden övgü almasına, yeterince oyun, eğitim malzemesine sahip olmasına imkan tanır.

Her gelişimsel problem, her aile için farklı bir anlam taşır. Çocuğun gelişiminde endişelendikleri konularla ilgili daha fazla bilgisi olan, çevrelerinde kendilerini ve çocuklarını destekleyecek kişilere (anneanne, dede, komşu, akraba, bakıcı vb.) sahip olan, yakın çevrelerinde çocuklarının gelişimini destekleyen bir okul veya erken müdahale merkezi olan aileler, çocukları ile ilgili kaygı duydukları konular ile daha kolay başa çıkabilirler.

Öte yandan, çocuğunun “gelişimsel sorunlarının” yanı sıra işsizlik, bir ebeveynin hastalığı, evdeki ilişkilerde yaşanan zorluklar veya bir okula ya da rehabilitasyona ulaşma (erişim) sorunu gibi sorunlara sahip olan aileler çocuklarının gelişimsel sorunlarıyla başa çıkmada daha fazla zorlanır ve dolayısıyla daha fazla yardım ve desteğe ihtiyaç duyarlar.

Kısaca bütün bu çevresel etmenler de ICF’de dikkate alınmaktadır. Yani ICF’yi uzmanlarla birlikte kullandığınız zaman, çevrenizin nasıl olduğu konusunda durum belirlemesi yapılması çok önemlidir. Bu sonuca giderken sadece çevrenizin nasıl olduğunu ve çevrenizde ne tür imkanların bulunduğunu tespit etmeniz yeterli olmaz. Aynı zamanda, bu imkanların çocuğunuzun gelişimini teşvik edici, destekleyici, kolaylaştırıcı mı olduğunu, yoksa tekerlekli sandalye kullanan bir çocuk için rampa, asansör vb. olmaması veya tedavi kurumlarının evden çok uzakta olması gibi engeller mi oluşturduğunu tespit etmelisiniz.

ICF’nin getirdiği, çocukların gelişimsel sorunlarının anlaşılmasındaki bu yeni yaklaşım, çocuğunuza daha önceden bir teşhis konulmuş dahi olsa hayatının geri kalanında "o teşhisin sınırları içerisinde değerlendirilmesini" engeller. Ona etkinlik ve öğrenme için pek çok fırsat sunan bir çevreyi nasıl sağlayacağınızı dikkatlice düşünmenize yol açar.

1.3.1. Ekibin üyesi olarak, ICF'yi kullanabilmek için neleri bilmelisiniz?

A. ICF'yi anlamak

ICF'yi diğer uzmanlarla birlikte aynı düzeyde, ortak bir dil olarak kullanabilmeniz için ICF'nin çalışma şeklini anlamanız önemlidir. ICF'nin bir tanı koyma aracı olmadığını ve ICF'yi kullanmak için çocuğunuzun bir tanısı olması ön şartı olmadığını daha önce belirtmiştik.

Genellikle, çocuğunuzda gelişimsel bir sorun tespit edilmesi veya şüphelenilmesi sebebi ile bir değerlendirmeye ihtiyaç duyulur. ICF birkaç bölümden oluşmaktadır. Eğer çocuğunuzun özel bir sağlık problemi veya teşhisi bulunuyorsa "Büyük 6" diye adlandırılan bölümler, teşhisin olmadığı veya dahil edilmediği durumlarda ise "Büyük 5" diye adlandırılan bölümler dikkate alınır.

Büyük 6 şu bölümlerden oluşur	Büyük 5 şu bölümlerden oluşur
Sağlık Problemleri	-
Kişisel faktörler (Bireysel yaşam koşulları)	Kişisel faktörler (Bireysel yaşam koşulları)
Çevre	Çevre
Vücut Yapısı	Vücut Yapısı
Vücut Fonksiyonları	Vücut Fonksiyonları
Katılım	Katılım

Tanı veya sağlık problemi genellikle ICD-10 kullanılarak hekimlerce A'dan Z'ye harfler ve rakamların oluşturduğu bir kombinasyon ile tanımlanır. F ile başlayan tüm tanımlar zihinsel/ruhsal gelişimini ifade eder. Örneğin; F84 Otizm, F90 Sosyal Davranış Bozukluğu, F70 Zihinsel Engel, F83 Karma (birden fazla gelişim alanında) Gelişimsel Bozukluktur. Bazı durumlarda tanımlar çevreyi veya doğum öncesi gelişimi tanımlar. Örneğin; P02 Prematüre Doğum, R62 Temel Gelişim Alanlarında Gerilik veya Z tanımları Kardeşin Doğumu veya diğer önemli durumlarla ilgilidir.

ICD-10 tanılarında amaç dünyadaki tüm hekimlerin aynı teşhisi konuşmalarını ve birbiri ile karşılaştırılabilir en iyi tedavi yöntemlerini önermelerini ve uygulamalarını sağlamaktır. Bazen doktoru, çocuğunuzun olası tanısını gelişiminde gecikme, yavaş gelişim, öfke patlaması, diğer çocuklarla iletişimde veya konuşmada zorlanma gibi sözcüklerle tanımlayabilir. Bu tanımlar genellikle çeşitli muayene ve test yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilir. Genetik farklılığı olan çocuklara kromozomlarında belirgin farklılıklar olup olmadığını anlamak amacıyla farklı genetik testler yapılır. Metabolik hastalıklarda genellikle laboratuvar testleri yapılır. Gelişimsel bozukluklarda, gelişimsel testler, konuşma testleri ile gözlem gibi diğer değerlendirme yöntemleri uygulanır.

Kısaca şunu bilmek gerekir ki; ICD 10 sadece bir tıbbi tanı verir. ICF ise tanılama yapamaz ama çocuğunuzun gelişimini çevresi, ona özel yaşam koşulları, vücut yapısı, vücudunun çalışma şekli, çevresine katılımı gibi çok geniş bir alanı göz önünde tutarak değerlendirir.

Bir tanı her çocukta farklı etkiye sahip olabilir. Aynı tanıyı alan her çocuk “tanı”dan aynı düzeyde etkilenmez.

B. BÜYÜK 5

1. Çocuğunuzun yaşam koşulları (Kişisel Faktörler)

ICF, çocuğunuzun içinde yaşadığı koşulları geniş bir alanda tanımlar. Çocuğunuzun cinsiyeti, yaşı, kardeş sayısı, ebeveyn olarak sizin içinde yaşadığınız koşullar, sizin için hangi değerlerin önemli/öncelikli olduğu vb. bilgileri kapsar. Bu bilgiler sizin inancınıza, çocuğunuzun iki dilli bir ortamda büyüyüp büyümediğine, çocuğunuzun özellikle hoşlandığı veya hoşlanmadığı bir şeyin olup olmadığına da değinebilir. Bu bilgilerin her biri, ekibin bir parçası olarak sizin için önemlidir. Böylece çocuğunuzu daha iyi tanıyabilirsiniz.

2. Çocuğunuzun içinde bulunduğu çevre

ICF' nin diğer önemli bölümü çocuğunuzun içinde bulunduğu çevre ile ilgilidir. ICF ile çocuğunuzun çevresini 5 alanı dikkate alarak tanımlarsınız.

1. Çocuğunuzun maddi olanaklarını tanımlarsınız. Burada çocuğunuzun yeteri kadar ilaç, besin, giyecek veya gereksinimi olan yardımcı teknolojilere (tekerlekli sandalye, protez, gözlük vb.) sahip olup olmadığı gibi bakımı ile ilgili olarak mevcut durumunu anlatırsınız.
2. Havanın kalitesi gibi çocuğunuzun yaşadığı çevredeki koşulları da dikkate alabilirsiniz. Çocuğunuzun hava kirliliği olan büyük bir şehirde yaşaması ile küçük bir köyde yaşaması birbirinden farklıdır.
3. Çocuğunuz ile etkileşimde bulunan tüm insanları (akraba, kardeş, komşu, öğretmen vb.) dikkate alırsınız.
4. Çocuğunuz ile etkileşimde bulunan insanların ona ve onun durumuna yönelik tutumlarını dikkate alırsınız.
5. Çocuğunuz için uygun destek ve tedavi hizmetlerinin varlığını (hekim, terapist, çocuk gelişimci, eğitmen, anaokulu, okul) ve buralara gitmek için ulaşım sistemlerini tanımlarsınız.

3. Vücut yapısı

ICF'nin bölümlerinden bir diğeri vücut yapıları ile ilgilidir. Bu bölümde çocuğunuzun iskelet yapısının veya organlarının durumunu, yaşına uygun gelişip gelişmediğini, ayrıca bir problem olup olmadığını ve olması durumunda bu problemlerin teknik yardımlar, ilaçlar veya önleyici desteklerle telafi edilip edilemeyeceğini tanımlayabilirsiniz. Çoğu zaman bu fiziksel muayeneler doktorlar tarafından yürütülür.

Örnek verecek olursak; bacağının bir bölümünü kaybetmiş olan bir çocuk, katılıma yönelik (okula gitmek, yürümek, yaşlıları ile vakit geçirmek vb.) sınırlılık yaşamasının önlenmesi için protez kullanabilir. Basit bir ameliyat bir çocuğun dil fonksiyonlarını tam olarak kullanmasına yardımcı olabilir ya da kalbinde yapısal bozukluk olan bir çocukta kalp ameliyatı mevcut yapısal hasarı giderebilir.

Bununla birlikte gelişiminden endişe duyulan her çocukta yapısal farklılıklar bulunmayabilir, her yapısal farklılık da çocuğun katılımda güçlük yaşayacağı anlamına gelmeyebilir. Örneğin mikrosefali (baş ve baş çevresi boyutlarının standartlardan küçük olması) her çocukta öğrenme güçlüğüne sebep olmaz veya çocuğun beyinde bulunan her kist nöbete sebep olmaz.

4. Vücut fonksiyonları

Vücut fonksiyonları çocuğunuzun vücudunda oluşan süreçleri ifade eder. Sindirim süreci, nefes alma, besin alımı, dışkılama, kas gerginliği veya ağrı sürecinin yaşanması (ağrı hissi) vücut fonksiyonlarına örnek olarak verilebilir. Uyku süreci, dikkat, kontrol, iletişim için dil öğrenmek, kendi duygularımızın kontrolü, görme, işitme veya tatma gibi süreçler de bu alan içerisindedir. Bunların her biri, çocuğunuzun vücudunun düzgün çalışmasını sağlayan fizyolojik veya bedensel süreçlerdir.

Ancak bazı anne babalar bu süreçlerden görme, işitme veya tatma gibi süreçleri daha çok katılımla ilgili olarak gördüğü için vücut fonksiyonları ve katılımı ayırt etmekte zaman zaman zorlanabilmektedir. Halbuki burada bahsedilen tüm bu süreçler temel olarak kimyasal-elektriksel işlemlere dayanır. Çocuğunuzun bir şey görebilmesi için retinanın ışıkla harekete geçirilmesi gerekir; çocuğunuzun duyabilmesi için ses dalgaları iç kulaktaki sinir hücrelerine ulaşabilmelidir. Bütün bu süreçler çocuğunuzun bedensel fonksiyonlarına aittir.

Vücut fonksiyonları çoğu zaman testler, bulgular ve laboratuvar değerleri gibi çeşitli teşhis prosedürleri ile belirlenir. Bu tür incelemeler doğal olarak çeşitli uzmanlar tarafından gerçekleştirilir: örneğin çocuk gelişimciler gelişimsel testleri uygularken, konuşma terapistleri konuşma testlerini, fizyoterapistler kas gerginliği veya kas hareketliliği için testler yaparlar.

5. Katılım

Belirli bir ortamda vücut yapıları ve vücut işlevleri arasındaki etkileşim, çocuğunun kişiliğinin de etkisiyle, onun belirli bir durumda belirli bir şekilde davranmasına, yararlı bir şey yapmasına ve aktif bir şekilde çevresini etkilemeye çalışmasına neden olur. Bütün bunlar katılım demektir.

Çocuğunun vücut fonksiyonlarındaki, vücut yapısındaki veya çevresindeki problemler her zaman katılımının sınırlanmasına sebep olmaz a fakat genellikle gelişimsel zorlukları veya belirli bir teşhisi olan çocukların katılımda da sınırlamalar yaşadıkları görülmektedir.

Çocuğunun aşırı hareketlilik (hiperaktivite) sorunu varsa okulda, bir şeyler öğrenirken, okurken, okul malzemelerini kullanırken veya arkadaşlarıyla oynarken bazı zorluklar yaşaması muhtemeldir. Ancak, bu mutlaka böyle olmak zorunda değildir; eğer okuldaki sınıf küçükse, öğretmen çocuğunuza karşı duyarlı ve anlayışlı ise, çocuğunuz spor gibi motor aktiviteleri için yeterli olanaklara sahipse, aşırı hareketlilikten kaynaklı zorluk çekmeyebilir.

Öte yandan vücut fonksiyonlarında herhangi bir problemi olmayan çocuğunun da okuldaki arkadaşları (akranları) ile sosyal sorunlar yaşaması mümkündür (mesela stresli hayat şartları sebebi ile evde yaşanan zorluklara bağlı olarak sorunlar ortaya çıkabilir).

ICF'yi uygulamanızın amacı, sizin uzmanlarla birlikte çocuğunun katılım hedeflerini belirlemenizdir. Çünkü çocuğunuz ne öğrenirse öğrensin veya ne yaparsa yapsın bunu gerçek bir ortamda ve anlamlı davranmak için yapar. Yani bu, KATILIM demektir.

Katılım üzerinde çalışırken, çocuğunun vücut fonksiyonlarını, vücut yapısını, çevresini ve kişiliğini dikkate almanız gerektiğini unutmayın. Ayrıca bunları uzmanlarla görüşürken ICF'in hangi alanı ile ilgili konuştuğunuzu açığa kavuşturmak da yararlı olabilir. "Şimdi teşhis hakkında konuşuyoruz veya şimdi bu teşhisin vücut fonksiyonları üzerindeki etkisini, katılımı veya çevresi üzerindeki etkisini konuşuyoruz. " gibi açıklamalar yapabilirsiniz veya uzmandan bu açıklamayı yapmasını isteyebilirsiniz.

ICF'nin tüm alanları (BÜYÜK 6) birbiri ile karşılıklı ilişki içindedir ve önemlidir hepsi çocuğunun alacağı destek ve tedaviyi teşvik etmek açısından önemlidir. ICF'nin önemli ilkelerinden biri bu alanların tümünü anlamak ve sahip oldukları etkileri göz önünde bulundurmaktır.

Bu bölümde, anne baba olarak ICF'nin yapısı ve temel bölümlerinin birbirleri ile dayanışması hakkında bilgi edineceksiniz. Ancak sadece bilgi edinmek size çok yardımcı olmaz. Bu sebeple bir sonraki adımınız uzmanlarla birlikte çocuğunuzun durumunu değerlendirmek olmalıdır.

Durum değerlendirmesi, ihtiyaç duyulan yardımın ve önleyici desteklerin belirlenmesi demektir. Çocuğunuzun değerlendirmesi konusunda tüm ekibin aynı fikirde olması gerekmez. Bazen, belirli bir gelişimsel sorun sizin tarafından küçük bir sorun olarak kabul edilirken, anaokulu öğretmeni tarafından büyük bir sorun olarak görülebilir. Değerlendirmeler her zaman uzmanlar ile sizin arasındaki önemli bilgi paylaşımlarına dayanır. Bu bilgi paylaşımları kişisel ve keyfi olmamalı, bir test sonucu, bir süre tahmini, yardım ihtiyacının değerlendirilmesi ve bunlara benzer net bilgilere dayanmalıdır.

Uzmanlar tarafından sunulan ve değerlendirmede size yardımcı olabilecek çeşitli araçlar vardır. Çok küçük çocuklar için yapılan değerlendirmelerin genellikle gözlemlere dayandığını belirtmemiz gerekir. ICF, gelişimsel bir sorunu değerlendirmek için 0'dan 4'e bir numaralandırma önermektedir:

.0 = problem YOK

.1= HAFİF düzeyde problem

.2 = ORTA düzeyde problem

.3 = CİDDİ düzeyde problem

.4 = TAM problem

"Çevre" (e-Kodlar) alanı için değerlendirme göstergeleri de pozitif değerler içeriyor (+):

+4 = TAM kolaylaştırıcı

+3 = CİDDİ düzeyde kolaylaştırıcı

+2 = ORTA düzeyde kolaylaştırıcı

+1 = HAFİF düzeyde kolaylaştırıcı

.0 = kolaylaştırıcı YOK/ engel YOK

.1 = HAFİF düzeyde engel

.2 = ORTA düzeyde engel

.3 = CİDDİ düzeyde engel

.4 = TAM engel

Yukarıda belirtildiği gibi, bu değerlendirmeyi siz ve uzmanların daha kolay anlayabileceği dilsel araçlar da vardır. Mesela, çocuğunuzun kendi yaşına uygun olan beceri ve görevleri bağımsız olarak yerine getirmesi değerlendiriyorsa;

- .0 = Bunları kendi başına yapabildiği anlamına gelir;
- .1 = Mesela çocuğunuzun iletişim konusunda yardıma ihtiyacı veya iletişim zorluğu olduğunu anlatır.
- .2 = Bir yetiştikine veya yardımcıya ihtiyacı olduğu anlamına gelebilir;
- .3 = Çocuğunuzun görevi bir yardımcı ile birlikte yapması gerektiği anlamına gelebilir;
- .4 = Bir görevi çocuğunuzun yerine bir yardımcının yapması gerektiği anlamına gelebilir.

Benzer şekilde bu araç, problemin sıklığına ilişkin olarak aşağıdaki şekilde kullanılabilir:

- .0 = problemin asla gerçekleşmediği
- .1 = problemin nadiren gerçekleştiği
- .2 = problemin bazen gerçekleştiği
- .3 = problemin sıklıkla gerçekleştiği
- .4 = problemin her zaman gerçekleştiği anlamına gelir.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi çocuğunuzun değerlendirmesi konusunda tüm ekibin aynı fikirde olması gerekmez. Anne baba olarak sizin ekibin diğer üyelerinin görüşlerine katılmamanız veya ekibin diğer üyelerinin kendi aralarında, belirli bir problemin derecesinin aslında gelişimsel bir sorun oluşturduğu veya oluşturmadığı konularında aynı fikirde olmadıkları durumlar olabilir. Bu durumlarda ICF, bu değerlendirmenin de kodlanmasına olanak sunar; “8 (belirlenmemiş)” işaretlenir, böylece probleme ilişkin soru açık bırakılabilir. Ayrıca bir problemin gerçekten gelişimsel bir problem olup olmadığı konusunda ekibinizle bir anlaşmaya varamazsanız ortak bir karara varmak amacıyla ek gözlemler veya diğer işlemler için daha fazla zaman gerektiğini önerebilirsiniz.

Sonuçta bir problemin değerlendirilmesi, çocuğunuzun hangi alanda sorun yaşadığını ya da çocuğunuzun hangi alanda yaşına uygun geliştiğini gösteren ona özel bir resmin ya da izlenimin oluşmasını sağlar. Bu değerlendirme aynı zamanda çocuğunuzun hangi alanlarda gelişimsel problemleri olduğunu, yani yaşının tipik gelişiminden sapan ve yardıma ihtiyaç duyduğu yeteneklerine karar vermenizi sağlar^[1]. Uzmanlarla birlikte çocuğunuzun ihtiyaç duyduğu yardım ve desteği tanımlamanız çocuğunuz için gerekli destek faaliyetlerini ve çeşitli hizmetleri planlayabilmenizi sağlayacaktır (erken müdahale, fizyoterapi, konuşma terapisi, tıbbi tedavi, anaokuluna kabul, yardımcı öğretmen ile okulda eğitim gibi).

1.5. ICF ile ilgili daha kolay anlaşılır bir dilden neler beklenebilir?

Bu bölümde, ICF kodlarını size yönelik olarak açıklayan bir tablo bulacaksınız: Bu tabloda, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) orijinal versiyonunda bulunan teknik dil sizin için okunması kolay, anlaşılabilir bir dile dönüştürülmüştür.

Burada amaç, uzmanların kullandıkları teknik terimler ve kodları, sizin anlayabileceğiniz dile dönüştürmektir. Bu dönüştürme, bu sayede, çocuğunuzla ilgilenen uzmanların (çocuk doktoru, çocuk gelişimci, fizyoterapist, konuşma terapisti, öğretmen vb.) bir konu hakkında konuşurken aynı şeyleri kastetmenizi sağlar.

B dönüşümü yaparken, ICF'nin yapısını takip edeceğiz. Yani vücut işlevleri ile başlayacak, ardından katılım ve çevre katılım ile devam edeceğiz. Dünya Sağlık Örgütü bu sistemde kişisel özellikler ile ilgili terimleri kapsam dışı bırakmıştır (ırk, cinsiyet, din vb.).

[1] Yardım ve destek sistemlerinin çoğunda, (şu anda Almanya'da, Bulgaristan'da ya da yakın gelecekte de Makedonya'da olduğu gibi) yardım ihtiyacı ICF terimleri ve değerlendirmesiyle tanımlanmaktadır.

2. ICF'nin Aile Dostu Uyarlamasının Tam Listesi

Bu bölümde çocuğunuzu tanımlayan her türlü terim ve ifadeyi bulacaksınız. Bu bölüm, Dünya Sağlık Örgütü ICF kitabındaki gibi bölümlere ayrılmıştır.

- İlk önce vücut işlevleri
- Sonra katılım
- En sonda ise çevre bölümleri bulunmaktadır.

Bu kısımların kısaltmaları İngilizce' deki anlamlarının ilk harflerinden gelmektedir;

"b" VÜCUT İŞLEVLERİ (body functions) anlamına gelir,

"d" KATILIM (domains),

"e" ÇEVRE (environment),

"s" Bazı yerlerde vücut fonksiyonlarında "s" kısaltmasını da görebilirsiniz.

"s", VÜCUT YAPILARI anlamına gelir.

Ayrıca her kısaltmadan sonra NUMARA değerini göreceksiniz.

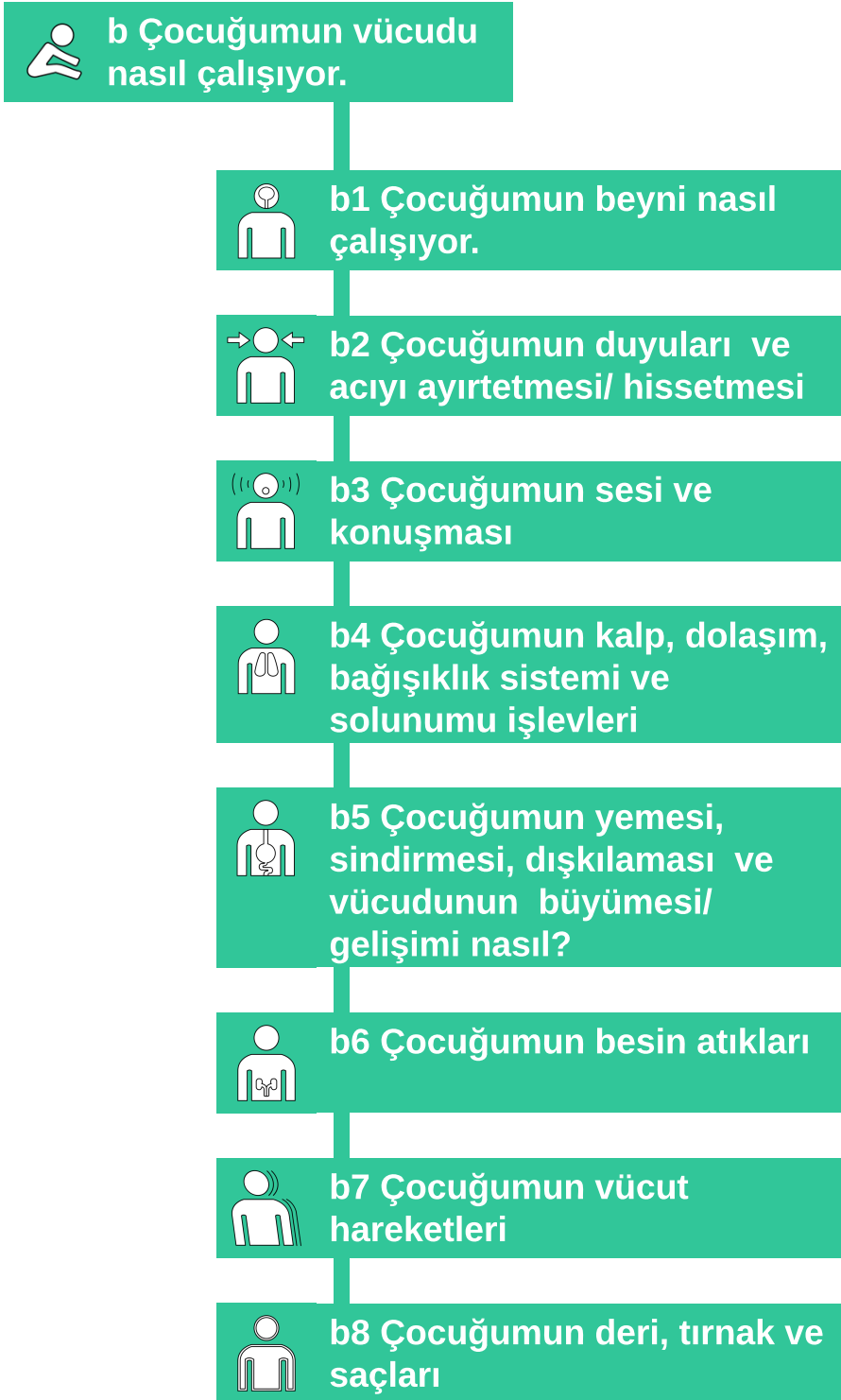
Profesyoneller değerlendirmeler için bu sayıları kullanırlar.

"d130" "Kopyalama" yani "Öğrenmenin temel unsuru olarak taklit etmek, örneğin bir duruşu taklit etmek, bir sesi ya da alfabedeki bir harfi taklit etmek gibi." ifadesinin kısaltmasıdır. Bu kodlar profesyoneller veya sigorta şirketleri için önemlidir. Ama ebeveyn olarak sizin için bu numaralar ÖNEMLİ DEĞİLDİR.

Proje sayfamız olan www.icf-school.eu adresini edebilir ve orada bulunan bilgi ve dokümanları da okuyabilirsiniz.

Her bir listeden önce resimli genel bir bakış bulacaksınız. Bu resimler size, ICF'nin yapısını bir bütün olarak anlamanız için yardımcı olacaktır.

b 	Çocuğumun vücudu nasıl çalışıyor Çocukluk ve ergenlik döneminde çocuğum gelişirken, gelişiminde gecikmeler veya gerilemeler olabilir. Bu durum çocuğumun farklı alanlarını etkileyebilir. "b" kodlu bölümde, çocuğumun vücudunun bireysel çalışma şeklini tarif ederim.
s 	Çocuğumun vücut yapısı
b1 	Çocuğumun beyni nasıl çalışıyor Bu bölüm çocuğumun beyninin nasıl çalıştığıyla ilgili iki bölümden oluşur. 1. bölüm genel zihinsel yeteneklere, 2. bölüm özel zihinsel yeteneklere ayrılmıştır. Genel yetenekleri çocuğumun bilinci, psişik enerjisi veya içsel gücüdür. Özel yetenekleri hafızası, dikkati, duyguları, algısı, düşüncesi, aritmetik becerileri, kendisi ile ilgili algısı, zaman algısı, konuşması gibi beyninin farklı özelliklerini ilgilendirir.
s1	Çocuğumun sinir sistemi
b110	Çocuğumun çevresini bilinçli olarak algılayışı Çocuğumun zihinsel olarak farkındalık ve uyanıklık durumunu, bu durumun devamlılığını ve netliğini tarif eder. Çocuğumun bu zihinsel durumu bozulduğunda bilinç bulanıklığı, koma gibi çevresini bilinçli olarak algılaması engellenir. Ateş veya epilepsi (nöbet) gibi şeyler bunlara sebep olabilir.
s110	Çocuğumun beyin yapısı

b114

Çocuğum kendini kendini nasıl yönlendiriyor

Çocuğum kendisinin ve çevresinin farkındadır. Kimlerin yabancı olduğunu anlar. Kiminle nasıl ilişki kuracağını anlar. Çevresindeki nesnelerin isimlerini bilir, onlarla ilişki kurabilir, soruşturur. Çocuğum yer ve zamanı anlar (örneğin, "bugün, yarın, dün .." gibi kelimeleri anlar).

b117

Çocuğumun zihinsel durumu

Çocuğum yaşına bağlı olarak çevresindeki yaşananları anlayabilir ve buna göre hareket edebilir. "Eğer-sonra" kelimelerinin ne anlama geldiğini bilir. Gündelik sorunları çözebilir.

b122

Çocuğumun ilişkileri ve bağ kurması

Çocuğum başka insanlarla ilişkiler ve bağ kurabilir. Bu becerilerini geliştirmeye devam ediyor.

b125

Çocuğumun uyum sağlaması, tepkileri

Çocuğum kendine has özel davranışlar gösterir. Çocuğum gelişmeye devam etmektedir ve geliştikçe bu davranışları da gelişir ve değişebilir. Bu gelişim onun daha sonraki kişiliği için de temel oluşturabilecektir. Çocuğum yeni durumlara uyum sağlayabilir.

b126

Çocuğumun mizacı ve kişiliği

Çocuğum kendine özel kişilik özellikleri vardır. Örneğin; dışadönük (başkaları ile kolay iletişime geçer, paylaşma açık), vicdanlı, istikrarlı, deneyimlere açık olma, iyimserlik vb...

b130

Çocuğumun enerjisi ve enerjisini sürdürebilmesi

Çocuğumu, ihtiyaçlarını karşılaması ve hedefine ulaşması için harekete geçiren şeyler vardır. Enerji düzeyi, motivasyonu, iştahı, aşırı isteği (kötüye kullanımı mümkün olan maddeler için şiddetli istek duymayı da kapsar) ve dürtü kontrolü gibi.

b134

Çocuğumun uykusu

Çocuğumun uyku süresi, uykuya dalması, sürdürmesi ve uyku kalitesi ile ilgilidir. (Çocuğum yaşına göre yeterli süre uyur. Uykuya rahatça dalar. Çocuğumun düzenli/değişken bir uyku alışkanlığı var. Uyurken gözleri kapalıdır. Çocuğum rüya görür gibi)

b140

Çocuğumun dikkati

Çocuğumun dikkatini sürdürmesi, dikkatinin yönünü değiştirmesi, dikkatinin bölünmesi, dikkatinin paylaşılması, konsantrasyonu, dikkatinin dağılması gibi odaklanması ile ilgilidir (Çocuğum ne kadar süre için bir şeye konsantre olabilir).

s140

Çocuğumun sempatik sinir sistemi

b144

Çocuğumun hatırlaması

Çocuğum yaşadığı şeyleri hatırlayabilir ve daha sonra anlatabilir veya oynayabilir (örneğin, hekim muayenesinden geldikten sonra bebeklerini muayene eder), öğrendiği şeyleri hatırlar (örneğin, bir tatilde gördüğü ağacı vb.).

b147

Çocuğumun davranışını kontrol etmesi

Çocuğum davranışlarını kontrol edebilir.

b152

Çocuğumun duygularını göstermesi/ifade edebilmesi

Çocuğum, çeşitli durumlarda duygularıyla baş edebilir. Kendi duygularını kontrol edebilir veya farklı duyguları ifade edebilir (örneğin, üzgün olduğunda, mutlu olduğunda, korkutucu veya can sıkıcı olduğunda, endişelenecek bir şey olduğunda).

s150

Çocuğumun parasempatik sinir sistemi

b156

Çocuğumun olayları ve çevresini algılayışı

Çocuğum uyararı ve hisleri algılayabilir ve anlayabilir. Gördüklerini fark eder ve ne olduğunu anlar. Örneğin, bir fotoğraf albümündeki aile üyelerini tanıır.

b160

Çocuğumun düşünmesi

Çocuğum bir şey hakkında düşünebilir. Bu bir amaca yönelik olabilir veya hedefsiz olabilir. Örneğin susadığı zaman mutfağa gider, oyuncaklarını oyuncak kutusu içinde arar.

b163

Çocuğumun temel düşünme ve akıl yürütme becerileri

Çocuğum basit şeyleri bilir: örneğin yağmur yağdığında ne yapacağını bilir (ıslanmamak için), olaylara karşı basit sonuçlar çıkartabilir.

b164

Çocuğumun planlama, organize etme, problem çözme becerileri

Çocuğum soyut düşünebilir, bir konu hakkında plan yapabilir, karar verebilir, fikirlerini düzenleyebilir, zamanını planlayabilir, belirli durumlarda hangi davranışların uygun olduğunu değerlendirebilir, amacına yönelik davranışlar gerçekleştirebilir. (Örneğin yüksek bir yere çıkmak için sandalyeyi kullanabilir, resim yapmak istediğinde kağıt, boya alıp masaya oturur vb.)

b167

Çocuğumun iletişimi

Çocuğum genel olarak konuşulan ve yazılan dili veya işaretler, semboller gibi diğer iletişim araçlarını (örn. işaret dili) anlayabilir ve kullanabilir.

b172

Çocuğumun matematikle ilgili becerileri

Çocuğum matematik sembollerini ve işlemlerini anlar ve yapar. Çocuğum miktarları ve sayıları anlayabilir. Basit veya zor hesaplamalar yapabilir (sayma, paylaşma, problemler).

b176

Çocuğumun karmaşık görevleri yapması

Çocuğum zor hareket kalıplarını gerçekleştirebilir (örneğin, örgü örmek). Bunu doğru sırayla ve hedefe göre yapar. Bir hedef yönelik hareketleri gerçekleştirebilir. (örneğin, cebinden anahtarı alır ve anahtar deliğine sokar). İfade hareketlerini ve jestleri doğru bir şekilde kullanabilir ve eylemleri taklit edebilir.

b180

Çocuğumun kendini ve zamanı algılaması

Çocuğum ismini bilir, kendisini tanır, vücut parçalarının kendisine ait olduğunu bilir, nerede olduğunu, nerede durduğunu, zamanı ve bu zaman içindeki kendi konumunu, tarihi ve bu tarih içinde kendi konumunu bilir.

b2 **Çocuğumun duyuları ve acıyı ayırt etmesi/hissetmesi**

Bu bölüm çocuğumun duyuları hakkındadır. Çocuğumun görme, duyma, tatma, dokunma duyuları ve ağrı hissi ile ilgili durumunu belirtir.

s2

Çocuğumun gözleri, kulakları ile ilgili yapılar

b210

Çocuğumun görmesi

Çocuğum ışığı hisseder, algılar. Gerek uzak , gerek yakın mesafeden, tek gözle veya her iki gözüyle birden eşyaların ve nesnelerin şeklini, boyutunu, rengini görebilir.

s210-230

Çocuğumun gözleri

b215

Çocuğumun göz kapaklarını kırpması, gözlerle bir şey işaret etmesi, ağlaması ve görme keskinliği

Çocuğum göz kırpar. Göz kapaklarını hareket ettirebilir ve bir nesneye bakışlarını yönlendirebilir veya gözleriyle bir şeyi takip edebilir, ağlayabilir, net görebilir. Gözbebekleri ışığa tepki gösterir (örneğin ışıktaki küçülürler).

b220

Çocuğumun göz yapısındaki sorunları algılaması.

Çocuğumun gözlerinin yorgunluğunu hisseder. Gözleri kurduğunda, kaşındığında veya yanma hissi olduğunda bunu anlar. Gözünde bir basınç veya yabancı cisim olduğunu hisseder.

b230

Çocuğumun duyması

Çocuğum sesleri ve gürültüleri duyar. Nereden geldiklerini söyleyebilir. Sesin yüksekliğini, tonlarını ayırt eder ve seslerin kime veya neye ait olduğunu anlar.

s240-260

Çocuğumun kulakları

b235

Çocuğumun denge ile ilgili durumu

Çocuğum dengesini sağlayabilir. Örneğin, eklemlerinin gerilmiş veya gevşemiş olduğunu veya başının nerede olduğunu bilir. Çocuğum hareketlerinin yönünü fark eder.

b240

Çocuğumun baş dönmesi, kulakta çınlama, uğultu veya basınç hissi ile ilgili durumu

Çocuğum başının döndüğünü hissedebilir. Bir şey alçaldığında veya yükseldiğinde (örneğin uçakta, dönme dolapta, asansörde) bunu hisseder. Kulakta sesleri (örneğin bir düdük sesi) veya kulakta basıncı hissedebilir.

b250

Çocuğumun tad alma hissi

Çocuğum acı, tatlı, tuzlu ve ekşi tadları bilir ayırt eder.

b255

Çocuğumun koku alma hissi

Çocuğum kokuları alır ve farklı kokuları tanır.

s310

Çocuğumun burnu

b260**Çocuğumun kendi vücut bölümlerini algılaması**

Çocuğum vücudunun bölümlerinin birbirine göre durumunu bilir. Örneğin, gözler burunun üzerinde, kollar vücudun iki yanında gibi.

b265**Çocuğumun dokunma duyusu**

Çocuğum yüzeyleri, dokularını ve özelliklerini hisseder. Örneğin, yumuşak veya sert zemin gibi.

b270**Çocuğumun, basınç, titreşim, sıcaklık ve diğer zarar verici şeyleri hissetmesi**

Çocuğum ısı, titreşim veya diğer (zarar verici) uyarınları hisseder. Örneğin sıcak bir şeye dokunduğunda kendisine zarar verebileceğini (yanabileceğini) anlaması gibi.

b280**Çocuğumun vücuduna yönelik acıyı/ağrıyı hissetmesi**

Çocuğum rahatsızlık verici duyguları hisseder. Örnek; batma, yanma, sıkışma olabilir.

b3

Çocuğumun sesi ve konuşması

Bu bölüm çocuğumun sesi üretmesi ve konuşması ile ilgilidir.

b310

Çocuğumun sesi

Çocuğumun ses üretmesi, sesinin niteliği, sesine dair özellikleri (tonu, yüksekliği), ses kısıklığı, ses çıkaramaması vb. Ses üretiminin yapıldığı kasların solunum ile birlikte çalışması sonucu ses üretebilmesi.

b320

Çocuğumun konuşma seslerini çıkarması

Çocuğum konuşma seslerini doğru olarak çıkarabilir.

s320-340

Çocuğumun ses çıkarma ve konuşmasını sağlayan vücut yapıları (organları)

b330

Çocuğumun akıcı konuşması

Çocuğum duraksamadan akıcı konuşabilir. Ana dilinde konuşması çok hızlı veya yavaş değildir.

b340

Çocuğumun şarkı söyleme, ağlama, çığlık atma gibi ses kullanımı

Çocuğum, farklı sesler üretmek için sesini kullanabilir. Örnek, şarkı söylerken, bebekçe sesler çıkarırken, ağlarken veya çığlık atarken değişik sesler çıkarır.

b4

Çocuğumun kalp, dolaşım, bağışıklık sistemi ve solunum işlevleri

Bu bölüm çocuğumun kalbinin, damarlarının nasıl çalıştığı, nasıl soluk aldığı, vücudunun mikroplara karşı direncinin nasıl olduğu, vücudundaki kanın yapısı ve nasıl üretildiği ile ilgilidir.

s4

Çocuğumun kalp-damar, bağışıklık ve solunum sistemini oluşturan vücut bölümleri

b410

Çocuğumun kalbinin çalışması

Çocuğumun kalbi, uygun basınçla, uygun ve gerekli bir miktarda kanı vücuduna pompalamaktır.

s420

Çocuğumun kalp damar sistemi

b415

Çocuğumun vücudundaki kan dolaşımı

Çocuğumun kan damarları (atardamarlar, damarlar, kılcal damarlar, venöz kapakçıklar) vücudunda kan taşırlar.

b420

Çocuğumun tansiyonu

Çocuğumun tansiyonu normal düzeydedir.

b430

Çocuğumun kan düzeyi ve dolaşımı

Çocuğumun vücudu kan üretir, oksijen ve metabolik ara maddeleri taşır. Kan pıhtılaşması normaldir.

s420

Çocuğumun bağışıklık sistemi

b435**Çocuğumun bağışıklık sistemi ve hastalıklara karşı direnci nasıl?**

Çocuğum kendi vücudunu savunma sistemi çalışıyor. Yabancı cisimlere, hastalıklara ve iltihaplara tepki gösterir (ateş, kızarma, kaşınma vb.).

b440**Çocuğumun solunumu**

Çocuğum kolayca nefes alıp verebilir. Düzenli olarak yeterli miktarda nefes alır. Soluk alma ve soluk verme arasındaki değişim uygundur. Çocuğum yeterince nefes alır.

s430**Çocuğumun solunum sistemi (akciğerler, bronşlar)****b445****Çocuğumun soluk alırken göğüs kaslarının durumu**

Çocuğum nefes alırken göğüs kasları, solumuna yardımcı olacak kaslar ve diyaframı düzenli çalışır.

b450**Çocuğumun öksürme, hapşıрма, esneme gibi işlevleri**

Çocuğum öksürebilir, hapşırabilir, esneyebilir, nefes nefese ve ağızdan nefes alabilir. Bu sırada burun ve ağız içi sıvı üretilir ve doğal yolla aktarılır. Örneğin hapşırdığında ağızdan veya burnundan tükürük veya burun sıvısı gelebilir.

b455**Egzersiz ve fiziksel hareketlere karşı dayanıklılığı, performansı**

Çocuğumun solunum sistemi, kan dolaşımı ve kan damarları, fiziksel hareketleri ve dayanıklılık gerektiren hareketleri esnasında düzgün çalışır . Çocuğum yürüyüş, koşma, yüzme gibi dayanıklılık gerektiren hareketleri yapabilir. Solunum sistemi düzgün çalışır (akciğer, burun boşluğu, sinüs, ağız boşluğu, farenks, larenks, trakea, bronşlar, bronşiyoller vb.)

b460**Çocuğumun kalbi ve solunumu nasıl?**

Çocuğumun kalp ve solunumu ile ilgili göğsünde çarpıntı, nefes darlığı, göğüste sıkışma veya düzensiz kalp atışı gibi belirtiler

b5

Çocuğumun yemesi, sindirmesi, dışkılması ve vücudunun büyümesi/gelişimi nasıl?

Bu bölüm çocuğumun yemesi, sindirimi, boşaltımı ile ilgili durumunu ve metabolizmasının tiroid bezi, paratiroid bezi, hipofiz bezi gibi büyümeden sorumlu kısımlarının nasıl çalıştığını anlatır.

s5

Çocuğumun sindirim, metabolizma ve hormonal sistemi

b510

Çocuğum nasıl yiyor?

Çocuğum yiyecekleri emer, çiğner, ısırır ve ağzında yiyecek tutabilir. Yiyeceği ağzında dili ve dişlerini kullanarak çiğneyebilir, yutabilir.

s510-580

Tükürük bezleri, karaciğer, yemek borusu, mide, bağırsaklar, pankreas, karaciğer ve çocuğumun bezleri

b515

Çocuğumun yemekleri sindirmesi

Çocuğum yemek yediğinde, yediği yiyecekler sindirim sistemine geçer. Yiyecekler sindirim sisteminde kolayca parçalanır ve besinler emilir. Çocuğumun midesinde ve bağırsağında, yiyecekler sindirilir.

b520

Çocuğumun besinleri vücudunda depolaması

Çocuğumun vücudu, yediği yiyecekleri vücudu için gerekli olan maddelere dönüştürebilir.

b525**Çocuğumun kaka yapması**

Çocuğum yedikleri yiyeceklerin işe yaramayan kısımlarını (posalarını) vücudundan kaka olarak atar.

b530**Çocuğumun vücut ağırlığı**

Çocuğumun vücudu, yaşına ve vücuduna göre kilosunu koruyabilir. Vücudunun gelişimi doğrultusunda yeterli kilo alır.

b535**Çocuğumun midesi ile ilgili sorunları**

Çocuğum, yeme ve içme sırasında ortaya çıkan mide bulantısı, şişkinlik, karın krampları, dolgunluk hissi veya mide yanması gibi sindirim hislerini algılayabilir.

b540**Çocuğumun karbonhidrat, yağ, protein alımı**

Çocuğumun vücudu karbonhidratlar, proteinler ve yağlar gibi gerekli besinleri sindirebilir ve bunları ihtiyacı olan enerjiye dönüştürebilir.

b545**Çocuğumun su ve sıvı alımı**

Çocuğumun vücudu, su ve sıvılarda bulunan mineralleri (çinko veya demir gibi) ve elektrolitleri (sodyum ve potasyum gibi) alabilir ve kullanır.

b550**Çocuğumun vücut ısısı**

Çocuğumun vücudu vücut ısını koruyabilir ve kontrol edebilir.

b555

Çocuğumun hormonları

Çocuğumun vücudu yeterince hormon üretir ve hormon seviyelerini kontrol eder.

b560

Çocuğumun büyümesi

Çocuğumun vücudunun büyümesi yaşına göre uygundur.

b6

s6

Çocuğumun besin atıkları

Çocuğumun vücudunda, çişini yapabilmesi ve üreme ile ilgili çalışan bölüm hakkında bilgi verir.

Çocuğumun boşaltım ve üreme sistemi

b610

s610-620

Çocuğumun idrar üretimi

Çocuğumun böbrekleri çişini süzer ve toplar.

Çocuğumun idrar yolları (üreter,mesane) ve çocuğumun pelvik yapısı

b620

Çocuğumun idrar yapması

Çocuğum kolayca çişini yapar.

b630

Çocuğumun idrarını hissetmesi

Çocuğum çişini geldiğinde hisseder ve yapar.

b640

Çocuğumun cinsel işlevleri

Çocuğumun cinsel gelişimi yaşına uygundur. Çocuğumun vücudu - uygun yaşta ise - cinsel ilişki kurmak için gerekli zihinsel ve fiziksel işleyişe sahiptir. Bu, örneğin, heyecanlanma, ön sevişme, orgazm ve sonrasındaki rahatlama aşamalarını kapsar.

s630

Çocuğumun cinsel organları

b650

Çocuğumun adet görmesi

Genç kızım düzenli adet görür. Bu yaklaşık ayda bir kez tekrarlanır.

b660

Çocuğumun doğurganlığı

Kızım doğurgandır. Hamile kalabilir, doğum yapabilir.

b670

Çocuğumun adet veya cinsel ilişki ile ilgili duyguları

Çocuğumun vücudu adet dönemi, menopoz veya cinsel uyarılma, hazırlık, birleşme, orgazm ve rahatlama eşlik eden diğer durumlarla ilgili bazı belirtiler gösterir. Mesela adet dönemi öncesi ve sonrasında vücudu bu dönem ile ilgili belirtiler gösterir. Örneğin adet sancısı çekiyor olabilir veya bir rahatsızlık hissediyor olabilir. Mesela adet döneminde rahatsızlık hissedebilir ya da cinsel ilişki esnasında ağrı duyuyor olabilir.

b7

Çocuğumun vücut hareketleri

Bu bölüm çocuğumun hareket ve çeviklik ile ilgili durumunu anlatır. Eklemlerini, kemiklerini, reflekslerini ve kaslarını da kapsar.

s7

s710-770

Çocuğumun kas-iskelet sistemi (baş, boyun, omuz, kollar, bacaklar, eller, ayaklar, omurga, pelvis, gövde, kemikler, kaslar, eklemler ..)

b710

Çocuğumun eklem hareketleri

Çocuğum eklemlerini oynatabilir. Çocuğum için bir veya birden fazla eklemi oynatmak mümkündür (örneğin, omuz eklemleri, dirsek, bilek, kalça, dizler, ayak bilekleri veya el ve ayakların küçük eklemleri).

b715

Çocuğumun eklemlerinin yapısı

Çocuğumun eklemleri olması gerektiği yerde ve olması gerektiği şekildedir.

b720

Çocuğumun kemik hareketleri

Çocuğum kemiklerini uygun şekilde hareket ettirebilir.

b730

Çocuğumun kas gücü

Çocuğumun tüm vücudunun kaslarının gücü yeterlidir.

b735

Çocuğumun kaslarının gerginliği

Çocuğum dinlenme halindeyken kasları olması gerektiği kadar gergindir, gerektiği kadar kasılır.

b740

Çocuğumun kaslarının gevşekliği

Çocuğum kaslarını tek tek, gruplar halinde veya tümünü gerektiği süre kadar kendi kontrolünde kasabilir, gerginleştirebilir.

b750

Çocuğumun refleksleri

Çocuğumun refleksleri uygun şekilde çalışmaktadır. Yani hepimizde olduğu gibi bazı uyaranlar sonucu çocuğumun kasları istemsiz olarak kasılabilir. Bunlar gerinme hareketi yaptığında olabilir veya doktora gittiğinde dizine vurulduğunda bacağı refleks olarak hareket eder gibi.

b755

Çocuğumun dengesini korumak için vücudunun yaptığı istem dışı, otomatik hareketleri

Çocuğumun tüm vücut kasları istemsiz kas gerginliğine sahiptir. Ani durumlarda vücut dengesini koruması bu kas gerginliği sayesinde mümkün olur.

b760

Çocuğumun, hareketlerini bilinçli olarak kontrolü

Çocuğum basit ve zor istemli hareketleri kontrol edebilir. Bilinçli ve kontrollü olarak el-göz koordinasyonu, kol bacak hareketleri gibi tüm hareketleri gerçekleştirebilir.

b761

Çocuğumun kendi kendine hareket edebilmesi

Bebeğin refleks hareketleri gibi kısmi veya genel vücut hareketleridir. Çocuğum bebekliğinde, kıpır kıpır ve kıvrınma gibi yaşa özgü genel refleks hareketleri, kol ve bacak hareketlerinin orta hatta olması, parmak hareketleri ve bacak hareketleri gibi doğum sonrası ilk birkaç ayda görülmesi normal olan refleks hareketleri yaptı.

b765

Çocuğumun istem dışı hareketleri (tikler)

Çocuğumun kontrol edilemeyen, tikler, sarsılma veya kontrol edilemeyen hareketleri vardır. (Bu aynı zamanda tekrarlanan sallanma, titreme veya başını sallama gibi stereotipleme olarak da adlandırılır).

b770**Çocuğumun yürüme, koşma veya diğer tüm vücut hareketleri**

Çocuğum yürüme, koşma veya diğer tüm vücut hareketlerini olması gerektiği şekilde yapar. Örneğin koşarken veya yürürken herkes gibi vücudunu ve kol ve bacaklarını kontrol eder.

b780**Çocuğumun kasları ve bunların hareketleriyle ortaya çıkan belirtiler**

Çocuğum hareketleri esnasında kaslarında olan kaslarının gerilmesi, kaslarının sıkışması, kaslarının çekilmesi gibi değişiklikleri hisseder.

b8

Çocuğumun deri, tırnak ve saçları

Bu bölüm cilt, tırnak ve saç ile ilgilidir.

s8

s810-840

Çocuğumun cildi ve cildi ile ilgili diğer bölümler (ter bezleri, saç veya tırnaklar gibi)

b810

Çocuğumun derisi

Çocuğumun derisi vücudunu fiziksel, kimyasal ve biyolojik tehlikelere karşı koruyacak özelliklere sahiptir. (Burada mesela yatmaktan oluşan yaralar, güneş veya radyasyonun zararları, deri incelmesi gibi tehlikelerden bahsedilmektedir.)

b820

Çocuğumun cildindeki yaranın iyileşmesi

Çocuğumun derisi yaraları, morlukları ve diğer hasarları iyileştirebilir. Mesela yara izleri iyileşir, yara kabuğu oluşur.

b830

Çocuğumun terlemesi ve sonuçta ortaya çıkan kokusu

Çocuğumun cildi ısıya karşı ter üretir.

b840

Çocuğumun derisini hissetmesi

Çocuğum cildiyle ilişkili kaşıntı, yanma, batma gibi şeyleri hissederek.

b850

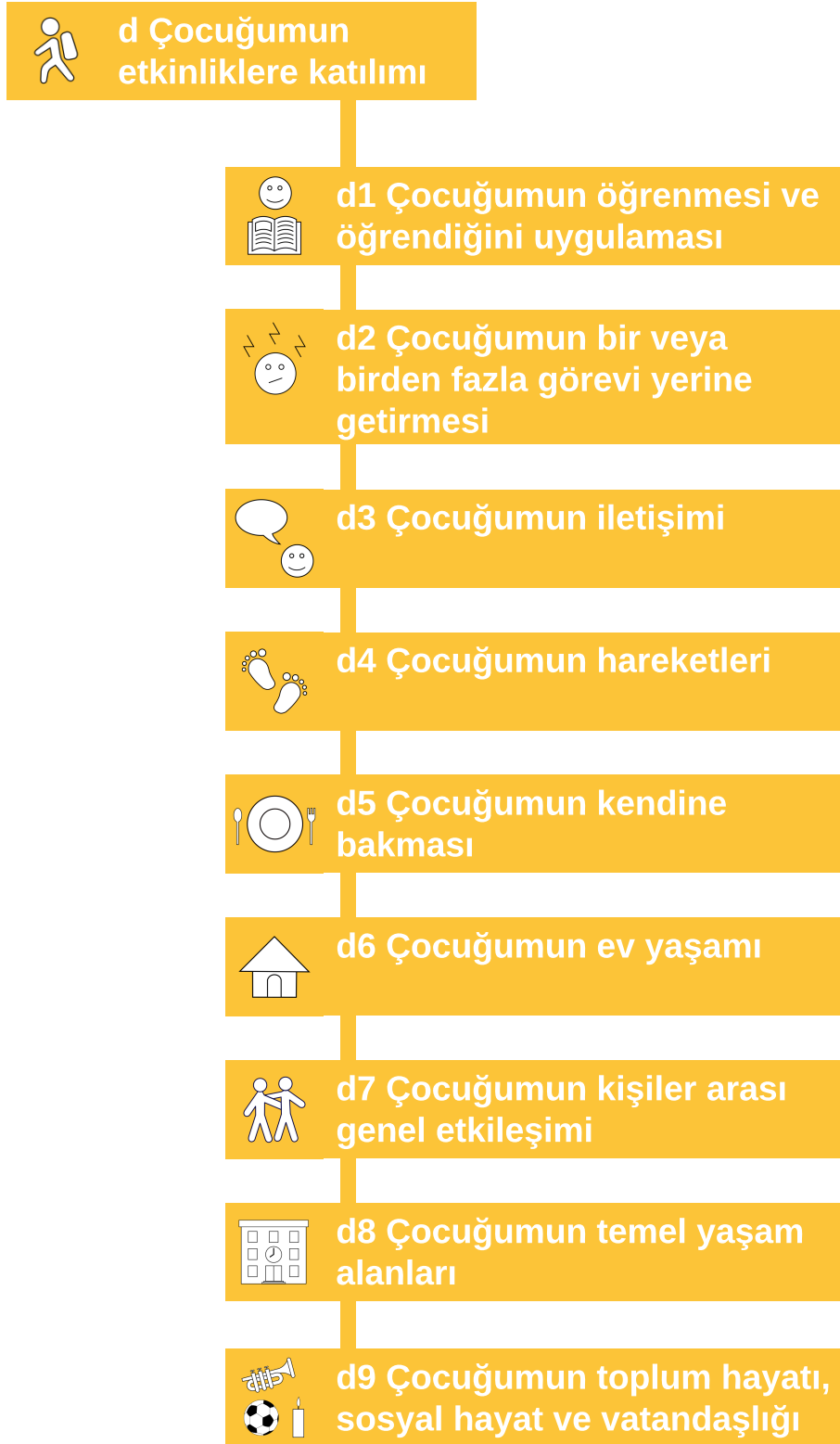
Çocuğumun saçı

Çocuğumun saçı, kafa derisini koruyor. Saçları düzgün olarak ve doğru yerlerde çıkar ve uzar, saçının rengi normaldir.

b860

Çocuğumun tırnakları

Çocuğumun, el ve ayak parmaklarında tırnakları mevcuttur. Tırnaklar düzenli uzar, rengi ve kalınlığı normal, şekli ve yapısı düzgündür.

d

Çocuğumun etkinliklere katılımı

Katılım, çocuğumun diğer çocuklarla birlikte yaşamın içinde bulunmasıdır.

d1

Çocuğumun öğrenmesi ve öğrendiğini uygulaması

Bu bölüm çocuğumun nasıl öğrendiği, öğrendiklerini nasıl kullandığı, karar vermesi ve sorunları nasıl çözdüğü hakkındadır.

d110

Çocuğumun çevresinde olanları izlemesi

Çocuğum kendiğinden etrafına bakar. Hareketleri algılar. Amaçlı olarak görme duyusunu kullanır yani gözleriyle nesneleri takip edebilir veya oynayan çocukları, kişileri, olayları izleyebilir.

d115

Çocuğumun anlatılanı dinlemesi

Çocuğum amaçlı olarak işitme duyusunu kullanabilir. Dinleyebilir ve bu yolla öğrenebilir. Sesleri algılar. Örneğin, radyoyu, insan sesini, müziği, dersi veya anlatılmış bir hikayeyi dinler.

d120

Çocuğumun, tat, koku alması

Çocuğum tatma ve koklama duyularını kullanabilir ve bu yolla nesneleri öğrenir. Bir şeyin tadını ya da kokusunu algılar. Örneğin, farklı yüzeyler hissedebilir, yiyecekleri tadabilir veya çiçekleri koklayabilir.

d130

Çocuğumun taklit etmesi

Çocuğum çevresinde gördüğü sesleri, hareketleri taklit edebilir. Örneğin, bir yüz ifadesini, bir hareketi, bir sesi taklit edebilir.

d131

Çocuğumun nesnelerle oynaması

Çocuğum bir, iki veya daha fazla nesne ile oynar ve bunu yaparak öğrenir. Çocuğum "-mış gibi" yapar, mesela bir oyuncağı bir çekiçmiş gibi kullanır. Aynı zamanda bir oyuncağı amacına göre oynadığı anlamına da gelebilir. Örnek: bebekle oynarken onu yedirir, giydirir, uyutur veya arabalarla oynarken araba sesi çıkarır, sürer.

d132

Çocuğumun bilgi edinmesi

Çocuğum insanlar, nesneler ve olaylar hakkındaki gerçekleri sorar ve böylece bilgi edinir. Bunu, 5N 1K-sorularının (neden, ne, nerede, ne zaman, nasıl, kim) yardımıyla yapılabilir. İnsanlara isimlerini sorar.

d133

Çocuğumun konuşma dili

Çocuğum nesneleri, olayları, insanları ve duygularını kelimelerle, cümlelerle, sembollerle ifade edebilir. Kelimeleri veya grafik, el işaretleri gibi anlamlı sembolleri öğrenebilir. Cümleleri doğru kurar, kelimeleri biraraya getirebilir.

d134

Çocuğumun yabancı dil öğrenmesi

Çocuğum nesneleri, olayları, insanları, duygularını kelimelerle, cümlelerle, sembollerle başka bir dilde daha ifade etmeyi öğrenir (örneğin, işaret dili veya yabancı bir dil aracılığıyla).

d135

Çocuğumun öğrendiklerini uygulaması

Çocuğum öğrendiklerini uygular. Bir olaylar dizisini veya sembolleri tekrar edebilir. Öğrendiği bir şeyden bir parçayı alıp uygulayabilir. Tekrar edebilir. Mesela onar onar (10-20-30) sayar veya bir şiir ezberler gibi.

d137

Çocuğumun kavram öğrenmesi

Çocuğum nesneler, insanlar ve olayların özellikleri ile ilgili temel ve karmaşık kavramları anlar ve kullanır. Örneğin, boyutlar, şekiller, eşitlik veya eşitsizlik, renkler vb kavramları anlar, kullanır.

d140

Çocuğumun okumayı öğrenmesi

Çocuğum yazmayı ve doğru okumayı öğrenir. Örneğin (Braille için de geçerlidir) karakterleri ve harfleri doğru olarak tanıyabilir. Doğru vurgu ile kelimeleri ifade eder ve cümleleri anlar.

d145

Çocuğumun yazmayı öğrenmesi

Çocuğum doğru kelimeleri veya cümleleri yazmak için sesleri doğru olarak öğrenir. Dilbilgisi kurallarını doğru kullanır.

d150

Çocuğumun matematiği

Çocuğum sayılarla basit ve karmaşık hesaplama yapmayı öğrenir. Matematiksel işaretleri kullanabilir ve problem çözebilir.

d155

Çocuğumun becerileri

Çocuğum temel ve karmaşık becerilerini geliştirir. Görevleri yerine getirir. Örneğin, satranç gibi oyunlar oynayabilir.

d160

Çocuğumun dikkatini bir noktaya toplaması

Çocuğum dikkatini belirli bir olaya, kişiye veya nesneye odaklayabilir. Mesela odaklanmasını engelleyecek rahatsız edici sesleri vb. dikkat dağıtıcı şeyleri dikkate almaz.

d161

Çocuğumun dikkatini sürdürmesi

Çocuğum belirli bir eylem veya görev üzerinde belirli bir süre odaklanabilir, dikkatini korur.

d163

Çocuğumun düşünmesi

Çocuğum düşüncelerini ve fikirlerini ifade edebilir. Örneğin, yalnız ya da başkaları ile hayal kurabilir, plan yapabilir, hayali oyunlar oynayabilir, tahminler yapabilir, fikir geliştirebilir, bir konuyu irdeleyip düşünebilir.

d166

Çocuğumun okuması

Çocuğum okuduğu metinlerin anlamını kavrayabilir ve yorumlayabilir. Kitap veya gazete okuyabilir - (görme engelli ise braille ile). Böylece bilgiye ulaşır.

d170

Çocuğumun yazması

Çocuğum, diğer insanlara bilgi aktarmak için harfleri, karakterleri, sayıları veya yazılı dili kullanabilir. Olayları veya fikirleri yazılı olarak kaydedebilir, mektup, e-posta veya kısa mesaj yazabilir.

d172

Çocuğumun hesap yapması

Çocuğum aritmetik problemleri doğru hesaplama yöntemlerini kullanarak çözebilir. Yani problemi çözmek için üç sayının toplanması, iki sayının toplanması, sayıların birbirine bölünmesi gibi işlemler yapabilir.

d175

Çocuğumun sorunları çözmesi

Çocuğum bir soruna veya duruma çözüm bulabilir. Tam olarak sorunun ne olduğunu öğrenir. Olabilecek çözümleri tanımlar ve bu çözümlerin nasıl sonuç vereceğini tartar. Sonra seçilen çözümü uygular. (örneğin, 2 çocuk arasındaki bir anlaşmazlığı çözmek gibi).

d177

Çocuğumun karar vermesi

Çocuğum seçenekler arasından seçim yapabilir. Kararını verebilir veya kararının sonucunu tahmin edebilir. Örneğin, belirli bir öğeyi seçebilir ve/veya seçeneklerden birini tercih edebilir.

d2

Çocuğumun bir veya birden fazla görevi yerine getirmesi

Bu bölüm çocuğumun bir veya birden fazla görevi yerine getirebilmesi , rutin görevleri düzenleyebilmesi, görev üstlenmesi ve stresle başa çıkabilmesi ile ilgili durumunu açıklamaktadır.

d210

Çocuğumun bir görevi yerine getirmesi

Çocuğum basit tek bir görevi yerine getirebilir. Mesela kitap okuma, mektup yazma, yatak toplama gibi. Veya çocuğum karmaşık tek bir görevi yerine getirebilir. Karmaşık görevin içerisinde bir sıra dahilinde veya aynı anda yapılması gereken birden fazla işlem olabilir. Örneğin ev mobilyalarını düzenleme, okul ödevini tamamlama gibi. Çocuğum basit veya karmaşık bir görevin nasıl üstesinden gelineceğini bilir. Görev için hazırlık yapmayı bilir. Ne kadar zamana ihtiyacı olduğunu, hangi mekan ve hangi yardımcılarının onun için gerekli olduğunu bilir. Tek bir görevi tek başına bağımsız veya grup ile birlikte yapabilir.

d220

Çocuğumun birden fazla görevi yerine getirmesi

Çocuğum birden fazla görevi tamamlayabilir, birden fazla görevi tek başına veya grup içinde yapabilir. Birden fazla görev için hazırlık yapabilir, zamanını, mekanını ve ihtiyaç duyacağı şeyleri planlayabilir. Bu görevleri bir sıralama dahilinde veya aynı anda birkaç adımda yapabilir. Örneğin resim yaparken diğer tarafta bebeklerini uyutabilir.

d230

Çocuğumun günlük görevleri

Çocuğum günlük işlerini ve görevlerini yapabilir. Bu görevleri planlayabilir, tamamlayabilir, bunları yapmak için gerekli enerjisini ve zamanını ayarlayabilir. Örneğin giyinmek, kahvaltı yapmak, okula gitmek için gereken görev ve işleri yapar.

d240

Çocuğumun stres ve krizle baş edebilmesi

Çocuğum önemli sorumluluklar gerektiren görevleri yapabilir. Bu sorumlulukları düzenleyebilir, gerekenleri değerlendirebilir, görevi yaparken yaşayabileceği baskı ve stresle, acil durum, ani tehlike durumlarıyla veya önemli karar alması gereken durumlarla başa çıkabilmek için gerekli olan basit veya karmaşık işleri gerçekleştirebilir. Örneğin yoğun trafikte araç kullanmak veya pek çok bebeğe bakmak gibi.

d250

Çocuğumun davranışını kontrolü

Çocuğum yeni durumlara, kişilere veya deneyimlere karşı uygun davranışlar sergiler. Bunlar için gerekli olan basit veya karmaşık ve birbiri ile koordineli davranışları tutarlı şekilde gerçekleştirir. Mesela kütüphanede sessiz durabilir veya diğer çocukların hareketlerini göz ardı ederek sırasında oturabilir.

d3 **Çocuğumun iletişimi**

Bu bölüm çocuğumun dil, işaret ve sembolleri kullanarak kurduğu iletişim hakkındadır. Çocuğumun kendisine iletilen bir mesajı anlaması, bir mesaj iletebilmesi, sohbet etmesi hakkındadır ve iletişim araçlarının ve teknolojinin de dahil olduğu iletişim yöntemlerini kullanarak kurduğu iletişimin genel ve belirli özelliklerini anlatmaktadır.

d310

Çocuğumun konuşulanları anlaması

Çocuğum konuşma dili kullanılarak iletilen mesajın neyi anlattığını, gerçek anlamında mı kullanıldığını yoksa başka bir şeyi mi ima ettiğini anlar. Mesela "göze girmek" cümlesinin gerçek anlamda kullanılmadığını bir şeyi ima

d315

Çocuğumun sözel olmayan ifadeleri anlaması

Çocuğum beden duruşu, yüz ifadesi, semboller, çizimler, fotoğraflar kullanılarak iletilen mesajın neyi anlattığını, gerçek anlamında mı kullanıldığını yoksa başka bir şeyi ima ettiğini anlar. Mesela gözlerini ovan bir çocuğun yorgun olduğunu, bir boy çizelgesinde yukarı doğru çizginin çocuğun büyüdüğünü gösterdiğini anlar veya yangın alarmı çaldığında bunun yangın anlamına geldiğini, uyarı sembolünü gördüğünde dikkatli olması gerektiğini anlar gibi.

d320

Çocuğumun işaret dili kullanımı

Çocuğum işaret dili mesajlarının gerçek anlamını ve ima edilen anlamını anlayabilir.

d325

Çocuğumun yazılı mesajları anlaması

Çocuğum yazılı mesajın anlamını anlayabilir (örneğin, bir hikayeyi okur ve anlar - görme engelliler için Braille yani kabartma yazı ile iletilen mesajlar anlar)

d330

Çocuğumun konuşması

Çocuğum gerçek ya da ima edilen anlamıyla kelimeleri, cümleleri veya daha uzun parçaları kullanarak sözlü olarak kendini ifade edebilir. Örneğin, bir hikaye anlat veya okulda olanları anlat dendiğinde anlatabilir.

d331

Çocuğumun konuşma öncesi sesleri

Çocuğum, gürültüde, gürültülü etkinliklerde veya çevrede bir başkasını fark ederse ses çıkarır. Örneğin ben yakın olduğumda ses çıkarır. 'Dadada' veya 'gagaga' olabilir. Çocuğum kendisi ile konuşulunca karşılık verir ve sesleri taklit ederek konuşmayı cevaplar.

d332

Çocuğumun şarkı söylemesi

Çocuğum kendi kendine veya bir grup içerisinde şarkı söyleyebilir, melodik sesler çıkarabilir.

d335

Çocuğumun jestlerle ve işaretle iletişimi

Çocuğum beden duruşu, yüz ifadesi, semboller, çizimler, fotoğraflar gibi sözel olmayan yöntemler kullanarak, yani konuşmadan mesajını iletebilir. Örneğin; kabul etmediğini ya da 'hayır' anlamına geldiğini göstermek için kafasını sallar, bir şeyi açıklığa kavuşturmak için bir resim çizer.

d340

Çocuğumun işaret dilini kullanması

Çocuğum işaret dilini kullanarak gerçek anlamında veya ima ederek mesajını iletebilir.

d345

Çocuğumun yazılı iletişimi

Çocuğum kısa notlar, elektronik posta veya mektup/kart ile duygu ve düşüncelerini yazılı olarak ifade edebilir. Gerçek anlamında veya mecazi anlamda mesajlar üretebilir.

d350

Çocuğumun sohbet etmesi

Çocuğum tanıdığı veya tanımadığı kişi ya da kişilerle söz, yazı, işaret dili veya dilin başka yöntemlerini kullanarak sohbet edebilir. Fikir ve düşünce alışverişinde bulunur. Sohbet ortamı önceden kararlaştırılmış bir yer olabilir veya tesadüfen karşılaşmış olabilir. Çocuğum konuşmaları başlatabilir, devam ettirebilir ve bitirebilir.

d355

Çocuğumun tartışması

Çocuğum tanıdığı veya tanımadığı kişi ya da kişilerle söz, yazı, işaret dili veya dilin başka yöntemlerini kullanarak görüş ve düşüncelerini paylaşabilir. Bir şeye karşı mı yoksa bir şeye taraf mı olduğunu ifade edebilir. Çocuğum bu tür bir iletişimi başlatabilir, devam ettirebilir veya sonlandırabilir.

d360

Çocuğumun iletişim araçlarını ve tekniklerini kullanması

Çocuğum ihtiyacına uygun olarak iletişim aygıtlarını (örneğin, cep telefonu, bilgisayar, telefon, faks, teleks, daktilo, görme engeli varsa alfabe yazıcıları gibi makineler, işitme engeli varsa dudak okuma gibi) kullanabilir, bir kişiyi arayabilir veya mesaj yollayabilir.

d4 **Çocuğumun hareketleri**

Bu bölüm çocuğumun kendi vücudunun hareketleriyle ilgilidir. Çocuğum vücut pozisyonunu değiştirerek veya bedenini bir yerden başka bir yere kaydırarak, eşyaları veya nesneleri taşıyarak, hareket ettirerek, yönlendirerek, yürüyerek, koşarak, tırmanarak vb. şekillerde hareket edebilir.

d410

Çocuğumun temel vücut duruşu

Çocuğum bir vücut pozisyonundan diğerine veya bir yerden başka bir yere geçebilir. Bir taraftan diğerine dönebilir, oturabilir, kalkabilir, sandalyeden yatağa geçebilir, diz çöküp doğrulabilir gibi.

d415

Çocuğumun vücut duruşunu koruması

Çocuğum gerektiğinde aynı vücut pozisyonunda kalabilir. Mesela oturarak veya ayakta durarak bir süre geçirebilir.

d420

Çocuğumun kendi kendine vücudunu taşıması

Çocuğum vücut pozisyonunu değiştirmeden bir yerden başka bir yere geçebilir. Mesela bir koltukta otururken tekerlekli sandalyeye geçmek gibi veya yatar pozisyondayken bir yataktan diğerine geçmek gibi.

d430

Çocuğumun eşya taşıması

Çocuğum nesneleri kaldırabilir veya taşıyabilir. Ellerini kullanarak, ellerini ve kollarını kullanarak, omuzunu, kalçasını veya sırtını ayrı ayrı veya birlikte kullanarak, başının üstünde taşıyarak nesneleri alabilir veya taşıyabilir. Ellerini, kollarını veya vücudunun diğer bölümlerini kullanarak nesneleri bir yere bırakabilir. Örneğin bir bardağı veya oyuncağı eliyle kaldırır ya da bir odadan diğerine elleri ve kolları ile bebek taşır, başı üstünde testi taşır, nesneleri yere koyar gibi.

d435

Çocuğumun, eşyaları ayakları ve bacakları ile itmesi

Çocuğum nesneleri bacakları veya ayaklarını kullanarak hareket ettirebilir. Bir topa tekme vurabilir, bisiklet pedalını çevirebilir, sandalyeyi ayağıyla öteye itebilir gibi.

d440

Çocuğumun el ve parmaklarını kullanımı

Çocuğum elleri, parmakları ve baş parmakları ile nesneleri tutabilir, kaldırabilir, kavrayabilir, yönlendirebilir, bir nesneyi düşecek veya yer değiştirecek şekilde serbest bırakabilir. Örneğin, bir masadan bozuk para alma, akıllı telefonun tuşlarına basma, çıkardığı giysilerini elinden bırakma, bir alet tutma gibi.

d445

Çocuğumun el ve kol kullanımı

Çocuğum elleri ve kolları ile nesneleri hareket ettirebilir, kullanabilir veya yönlendirmek için gerekli hareketleri yapabilir. Çekme, itme, uzanma, çevirme veya bükme, fırlatma ve yakalama hareketlerini yapabilir. Örneğin kapıyı kapatmak için çekme, bir şeyi kendinden uzaklaştırmak için itme, masadan kitaba uzanma, bir aleti kullanırken döndürme, topu atma, topu yakalama gibi.

d446

Çocuğumun ayaklarını ve ayak parmaklarını kullanımı

Çocuğum ayakları veya ayak parmakları ile nesneleri hareket ettirebilir veya tutabilir.

d450

Çocuğumun yürümesi

Çocuğum yürüyebilir. Yürürken bir ayağı muhakkak yere basar. Adımlarını sıra ile atar. İleri geri, arka arka, yan yan yürür, gezinir, uzun mesafe veya kısa mesafe yürüyebilir, engeller arasında yürüyebilir, eğimli, muntazam olmayan vb. farklı yüzeylerde yürüyebilir.

d455

Çocuğumun yürüme dışında hareketi

Çocuğum yürüme dışında başka şekillerde de vücudunun tümünü bir yerden başka yere götürebilir, yürüme dışında hareket edebilir. Örneğin, tırmanır, emekler, koşar, atlar, zıplar, yüzer.

d460

Çocuğumun değişik ortamlarda gezmesi

Çocuğum farklı yerlere gidebilir. Bir evde veya binada bir odadan diğerine gidebilir veya evin dışında bir yerde dolaşabilir, sokakta yürür. Farklı binalarda binanın dışında ve içinde dolaşabilir.

d465

Çocuğumun yardımcı araç sayesinde dolaşması

Çocuğum hareket etmesini kolaylaştıracak özel araçlar kullanarak veya başka yollar bularak bir yerden bir yere gidebilir. Paten, kayak, kayak veya yüzme aletleri kullanarak hareket etmek veya tekerlekli sandalye veya yürüteç kullanmak gibi.

d470

Çocuğumun taşıt aracı kullanımı

Çocuğum bir taşıtta "yolcu" olarak bir yerden bir yere gidebilir. Bir bebek arabası veya arabada, otobüste, gemide, uçakta, kayıkta, metroda vb. yolculuk edebilir.

d475

Çocuğumun taşıt sürmesi

Çocuğum bir taşıtı kullanarak bir yerden bir yere gidebilir. Mesela, bisiklet, üç tekerlikli bisiklet, kayak gibi insan gücü ile çalışan araçları veya araba, uçak gibi motorlu araçlar ya da at arabası gibi hayvan gücü ile çalışan taşıtları sürebilir.

d480

Çocuğumun hayvana binmesi

Çocuğum bir hayvanın sırtında yolculuk yapabilir. Ata, öküz, deveye veya file binerek gidebilir.

d5 **Çocuğumun kendine bakması**

Bu bölüm çocuğumun kendi vücudunun bakımını yapması (yıkama, kurulanması, vücut bakımını yapması vb), giyinmesi, yeme-içme ve kendi sağlığına özen göstermesi ile ilgilidir.

d510

Çocuğumun yıkanması

Çocuğum banyo yapabilir. Banyo yaparken su, sabun, şampuan, lif gibi şeyler kullanarak vücudunu ve vücut kısımlarını yıkayabilir, sonrasında bir havlu ile kurulanabilir.

d520

Çocuğumun vücut bölümlerinin bakımı

Çocuğum yıkandıktan sonra cilt, yüz, diş, kafa derisi, tırnaklar ve genital organlar gibi vücut kısımlarına bakım yapabilir. Krem sürebilir, burnunu temizleyebilir, dişlerini fırçalayabilir, tırnaklarını kesebilir veya benzer başka herhangi bir şey yapabilir.

d530

Çocuğumun tuvaletini yapması

Çocuğum, idrar yapma ve dışkılama sürecini planlayabilir. Yani ihtiyacı olduğunu anlar, uygun yeri bulur, uygun pozisyonu bilir, öncesinde ve sonrasında kıyafetlerini ayarlar ve sonrasında temizliğini yapar. Adet dönemi için planlama ve bakım yapabilir. Yani dönemini tahmin eder, uygun malzemeleri yanında taşır, uygun şekilde kullanır ve temizliğini yapar.

d540

Çocuğumun giyinmesi

Çocuğum havaya ve bulunacağı ortama uygun olarak kıyafet ve ayakkabı giyebilir. Mesela okula gideceği zaman forma, uyuyacağı zaman pijama giyer. Giysi ve ayakkabılarını doğru sıra ve şekilde giyip çıkarabilir. Giysilerini giydikten sonra düzeltebilir.

d550

Çocuğumun yemesi

Çocuğum acıktığında söyler.Çocuğum hazırlanan yiyecekleri ağzına götürebilir ve uygun şekilde yiyebilir. Yiyecekleri kesebilir veya parçalara ayırabilir, şişeleri ve konserveleri açabilir, çatal, bıçak, kaşık kullanabilir.

d560

Çocuğumun içmesi

Çocuğum susadığında söyler. Bir içecek alabilir, ağzına götürebilir ve uygun bir şekilde içebilir. İçmek için sıvıları bir bardağa dökebilir. Şişeleri açabilir, pipetle veya musluktan içebilir. Bebeğim acıktığını ve doyduğunu gösteren uygun davranışları sergiler, memeden veya biberondan beslenebilir.

d570

Çocuğumun sağlığına dikkat etmesi

Çocuğum fiziksel ve zihinsel sağlığının ve fiziksel olarak rahat olduğu durumların yaşına uygun bir şekilde farkındadır. Kendini hava durumuna göre sıcak veya serin tutabilir. Gerekli durumlarda sağlığı ile ilgili öneri almayı, kimden bu yardımı alacağını, ilaç kullanımı gibi verilen önerileri yönetmeyi bilir. Sağlığına zarar veren olaylardan kaçınır. Cinsel olarak aktif ise; güvenli ilişki yöntemlerini bilir. Sağlığı ile ilgili kontrollerini takip edebilir. Mesela, bedenini rahat bir pozisyonda tutar, kendi ısını korumayı bilir, ışığı kendine göre ayarlayabilir, sağlığı ile ilgili uzmanlara danışır, beslenmesine ve egzersizine dikkat eder, bir diyet uygulayabilir, düzenli sağlık muaynesi olur gibi.

d571

Çocuğumun kendini koruması

Çocuğum yaralanma veya acı çekebileceği tehlikeli olaylardan kendini korur. Örneğin, yangın veya trafikte riskli bir davranış gibi.

d6

Çocuğumun ev yaşamı

Bu bölüm ev yaşamı ile ilgilidir. Örneğin bu, günlük yaşam için gerekli yiyecek, giysi veya başka şeyler almak olabilir. Bu aynı zamanda kişisel bakımı ve evdeki diğer nesnelerin bakımı için de geçerlidir (örneğin kendi oyuncaklarına dikkat etmek gibi). Ancak bu, başkalarına yardım etmek anlamına da gelir. Bu bölümdeki bazı açıklamalar çok küçük çocuklar için her zaman anlamlı olmayabilir.

d610

Çocuğumun yaşayacağı alanı sağlaması

Çocuğum yaşına uygun olarak kendisine yaşam alanı oluşturabilir. Örneğin, odasında düzenlemeler yapar, evde ortak bir alanda kendisine çalışma veya oyun yeri düzenleyebilir...

d620

Çocuğumun alışveriş yapması

Çocuğum yaşına uygun olarak alışveriş yapabilir veya günlük ihtiyaç duyulan şeyleri satın alabilir, seçebilir, taşıyabilir, depolayabilir. Bu, yiyecekleri, içecekleri, giysileri, temizlik malzemelerini, yakıtı (yakacak odun gibi), ev eşyalarını, tencere tavaları veya oyun malzemelerini içerebilir.

d630

Çocuğumun yemek hazırlaması

Çocuğum yaşına uygun basit veya zor yemekleri hazırlayabilir, pişirip, servis edebilir veya bir başkasının sorumluluğunda yemek yapmaya yardım edebilir. Çocuğum, bir yemek için gereken malzemeleri hazırlayabilir, yemek hazırlığı planlayabilir. Örneğin, tereyağlı ekmek hazırlamak, yumurta haşlamak, sandviç hazırlamak, ekmek ve tereyağını buzdolabından alıp bıçağı ve tabağı hazırlamak gibi şeyler yapabilir.

d640

Çocuğumun ev işi yapması

Çocuğum yaşına uygun olarak ev temizliğine yardım edebilir veya bir evi temizleyebilir. Mesela odasını temizler, çoraplarını yıkar, yiyecekleri buzdolabına yerleştirir, çöplerin atar, kirli çamaşırları toplar, makinaya atar, süpürür, fırça, paspas ve elektrikli süpürge kullanarak temizlik yapar.

d650

Çocuğumun eşyalarına bakımı

Çocuğum yaşına uygun olarak ev ve içindekiler, giysiler, taşıtlar, araç ve aletler de dahil olmak üzere, ev eşyaları ve diğer eşyaları korur, bakım ve onarımını yapar. Mesela, evdeki çiçekleri sular, evcil hayvanların bakımını yapar, ve hayvanlarını bakımlı tutar. Oyuncağıyla dikkatle oynar veya kıyafetlerini temiz tutar. Bozulan oyuncağını tamir eder, protezinin bakımını yapar, müzik sistemini onarır, odasını boyar gibi.

d660

Çocuğumun başkalarına yardımcı olması hakkında

Çocuğum yaşına göre diğer aile üyelerine yardımcı olur. Örneğin evdeki diğer kişilerin iyiliğini önemser veya yardım eder. Mesela kardeşine yemek yedirir, kitap okur, babaannesinin ayağa kalkmasına yardım eder gibi.

d7

Çocuğumun kişiler arası genel etkileşimi

Bu bölüm çocuğumun tanıdık, aile üyesi, yabancı, sevgili gibi farklı insanlarla kurduğu karşılıklı ilişkiler ve bu ilişkilerle nasıl başa çıktığı hakkındadır.

d710

Çocuğumun kişilerle temel etkileşimi

Çocuğum başkalarıyla iletişim kurabilir. Konuşurken karşısındakine gerekli saygıyı ve takdiri gösterebilir (yaşlı insanlara saygı, küçüklere şefkat, yaşlıları ile olumlu ilişkiler). Başkalarının duygularını doğru olarak anlar ve uygun tepkiler verir (ağlayan birisine ilgi göstermek, destek vermek gibi) veya ilişkilerde saygı, sıcaklık ve hoşgörü gösterebilir, imaları anlar ve karşılık verir, fikir ayrılıklarında uygun karşılığı verir, ilişkiye ve kişiye uygun fiziksel temas kurabilir ve tepki gösterebilir. Mesela tanımadığı kişilerle temasını sınırlaması, tanıdığı kişilerle el sıkışması gibi.

d720

Çocuğumun kişilerle karmaşık etkileşimi

Çocuğum başkalarıyla ilişkileri sürdürebilir, onlarla konuşurken duygularını veya davranışlarını kontrol edebilir. İlişkiler kurabilir ve sonlandırabilir. (Mesela öğretmenini değiştirebiliriz, taşınırsak arkadaşlarından ayrılabilir). Sosyal kurallara göre hareket eder (başkalarıyla oynayabilir, arkadaşlıklar kurabilir, büyüklerine saygılı davranır), sosyal kural ve statülere uygun ilişkiler kurabilir.

d730

Çocuğumun yabancılarla ilişki kurması

Çocuğum yabancılarla iletişim kurabilir. Örneğin tanımadığı birisine saati sorabilir, veya bir yer hakkında bilgi isteyebilir.

d740

Çocuğumun resmi ilişkileri

Çocuğum resmi bir ortamda insanlarla iletişim kurabilir. Örneğin, okuldaki öğretmenler, bir işveren, hekim, terapist gibi herhangi bir hizmet aldığı kişi ile iletişim kurabilir.

d750

Çocuğumun resmi olmayan ilişkileri

Çocuğum oyun arkadaşları, arkadaşlar ya da sınıf arkadaşları, tanıdığı ancak yakın arkadaşı olmadığı kişiler veya ortak bir alanı paylaştığı kişiler ile iletişim kurabilir ve sürdürebilir. Örneğin, aynı okul, apartman, site veya mahalledeki çocuklarla konuşur, oynar vb.

d760

Çocuğumun aile ilişkileri

Çocuğum ebeveynler veya kardeşler, büyükanne ve büyükbabalar, koruyucu aile, üvey aile veya ikinci kuşak kuzenler gibi yakın ve uzak akrabalarıyla akrabalık ilişkileri kurar ve sürdürebilir. Örneğin abla-ağabey ilişkisi kurabilir veya sürdürebilir.

d770

Çocuğumun özel ilişkileri

Çocuğum, özel duygular hissettiği karşı cinsten arkadaşı ile ilişkiler kurabilir ve sürdürebilir.

d8

Çocuğumun temel yaşam alanları

Bu bölüm çocuğumun eğitim ve öğretim ihtiyaçları, işe ve ekonomik hayata katılımıyla ilgili hareketleri ve görevleri hakkındadır. Bu bölüm parasını idare etmeyi de kapsar.

d810

Çocuğumun okul/kurum dışı eğitimi

Çocuğum evde eğitim alır veya okul dışı bir ortamda öğrenir. Mesela çocuğum aile üyelerinden sanat ile ilgili özel ders alır gibi.

d815

Çocuğumun anaokulu eğitimi

Çocuğum okul öncesi eğitim kurumuna devam ediyor. Örneğin, anaokulu, anasınıfı, kreş, gündüz bakımevi.

d816

Çocuğumun okul öncesi deneyimleri

Çocuğum gezi veya kutlamalar gibi okul öncesi etkinliklere katılıyor.

d820

Çocuğumun okul eğitimi

Çocuğum okula gidiyor ve eğitim görüyor. Çocuğum okulda düzenli olarak derslere katılır, diğer öğrencilerle uyumludur, öğretmenlerin talimatlarını dinler, ödevlerini yapar, sınavlara girer, sınıflarını geçer. Özel gereksinimine bağlı olarak çocuk EVOKUL sisteminden de yararlanabilir.

d825

Çocuğumun mesleki eğitimi

Çocuğum bir mesleki eğitimin tüm gerekli eğitimlerine katılabilir ve mesleki becerisi için gerekli olan bilgileri, derslerde anlatılanları öğrenebilir.

d830

Çocuğumun lise sonrası eğitimi

Çocuğum üniversiteler ve yüksekokul gibi sürekli eğitim ve öğretim programlarına katılabilir. Diploma alabilmek için gerekli olan ders içeriklerini öğrenir.

d835

Çocuğumun okul yaşamı

Çocuğum okuldaki sosyal kulüplere veya öğrenci birliğine katılır.

d840

Çocuğumun çıraklık eğitimi

Çocuğum, çıraklık eğitimi için gerekli tüm eğitimlere katılabilir. Uygulamalarda, eğitimlerde veya ileri eğitimdeki ilgili görev ve ödevlerini yerine getirebilir.

d845

Çocuğumun iş arama, bulma ve ayrılması

Çocuğum kendisine iş arayabilir, bulabilir ve ona teklif edilen işler arasından kendine uygun olanı seçebilir. Çalıştığı bir işi sürdürebilir ve hatta bir iş ilişkisini uygun şekilde bitirebilir.

d850

Çocuğumun maaşlı çalışması

Çocuğum tam zamanlı veya yarı zamanlı ücretli bir işte çalışabilir, bir iş kurabilir, serbest meslek sahibi bir kişi olabilir. İş arayabilir, yalnız veya bir grupta birlikte işteki görevleri yerine getirebilir, işe zamanında gider. İşin tüm alanlarına katılabilir. Mesela diğer işçileri denetleyebilir, denetlenebilir.

d855

Çocuğumun maaşsız çalışması

Çocuğum (yaşa göre) ücret almadan yarı zamanlı veya tam zamanlı işlerde çalışabilir, işin gerektirdiği görevleri yapar. Örneğin, gönüllü işlerde veya hayır kurumlarında çalışabilir.

d860

Çocuğumun basit parasal işleri

Çocuğum (yaşına göre) parasını idare edebilir. Yiyecek satın almak gibi basit alışverişlerde parayı doğru kullanabilir, basit bir değiş tokuş (takas) yapabilir (mesela arkadaşına kalemine karşılık silgisini verebilir gibi), mal ve hizmet değiş tokuşu yapabilir veya parasını biriktirebilir.

d865

Çocuğumun karmaşık parasal işleri

Çocuğum her zorlukta ve kapsamlı bir işte yer alabilir, çalışabilir. Örneğin bir banka hesabına sahip olmak, ticareti yapmak gibi.

d870

Çocuğumun parasal olarak kendine yetmesi

Çocuğum mevcut ve gelecekteki ihtiyaçlarını karşılayabilecek ekonomik kaynağa (para vb.) sahiptir, bu kaynakları idare edebilir. Bu kaynaklar kendisine ait olabilir veya kamu tarafından sağlanıyor olabilir (sosyal yardım, maaş vb.).

d880

Çocuğumun oyuna katılımı

Çocuğum yaşına uygun olarak tek başına veya başkaları ile birlikte oyuncakları ile oynar, oyunlara katılır veya oyunları izler, bunları uzun süre devam ettirir. Örneğin, tek başına oynayabilir, oynayanları izleyebilir, bir arkadaşı ile yan yana oynayabilir veya arkadaşı ile ortak oyun kurup oynayabilir.

d9

Çocuğumun toplum hayatı, sosyal hayat ve vatandaşlığı

Bu bölüm çocuğumun aile dışındaki toplum yaşamına katılımı hakkındadır. Bunlar, oyun ve spor aktivitelerini, kültürel etkinlikler gibi sosyal yaşam veya seçimlere katılmak gibi vatandaşlıkla ilgili alanları içerir.

d910

Çocuğumun toplum hayatı

Çocuğum (yaşına göre) toplumdaki sosyal yaşamının tüm kısımlarına katılıyor. Örneğin, spor kulüplerine, sosyal kulüplere, meslek birliklerine, derneklere, evlilik ve cenaze törenleri gibi törenlere katılıyor, oyun alanı, park, kafe gibi toplumsal hayata katıldığı alanlarda bulunuyor.

d920

Çocuğumun eğlence ve serbest zamanı

Çocuğum her türlü oyuna, serbest zaman etkinliklerine, eğlenceli ortamlara, müsabakalara katılır, hobilerle uğraşır, seyahat eder, arkadaş veya akrabalar ile buluşur. Örneğin spor karşılaşmaları, sinema, tiyatro, konser, müze, sergi ziyareti vb. etkinliklerde yer alır. Kendisi için kitap okur, müzik aleti çalabilir.

d930

Çocuğumun dini ve manevi yönü

Çocuğum dini veya manevi olaylara katılabilir. Bununla ilgili kuruluşlara veya gruplara dahil olabilir. Örneğin, çocuğum bir camide, tapınakta veya kilisede dini törenlere katılır.

d940

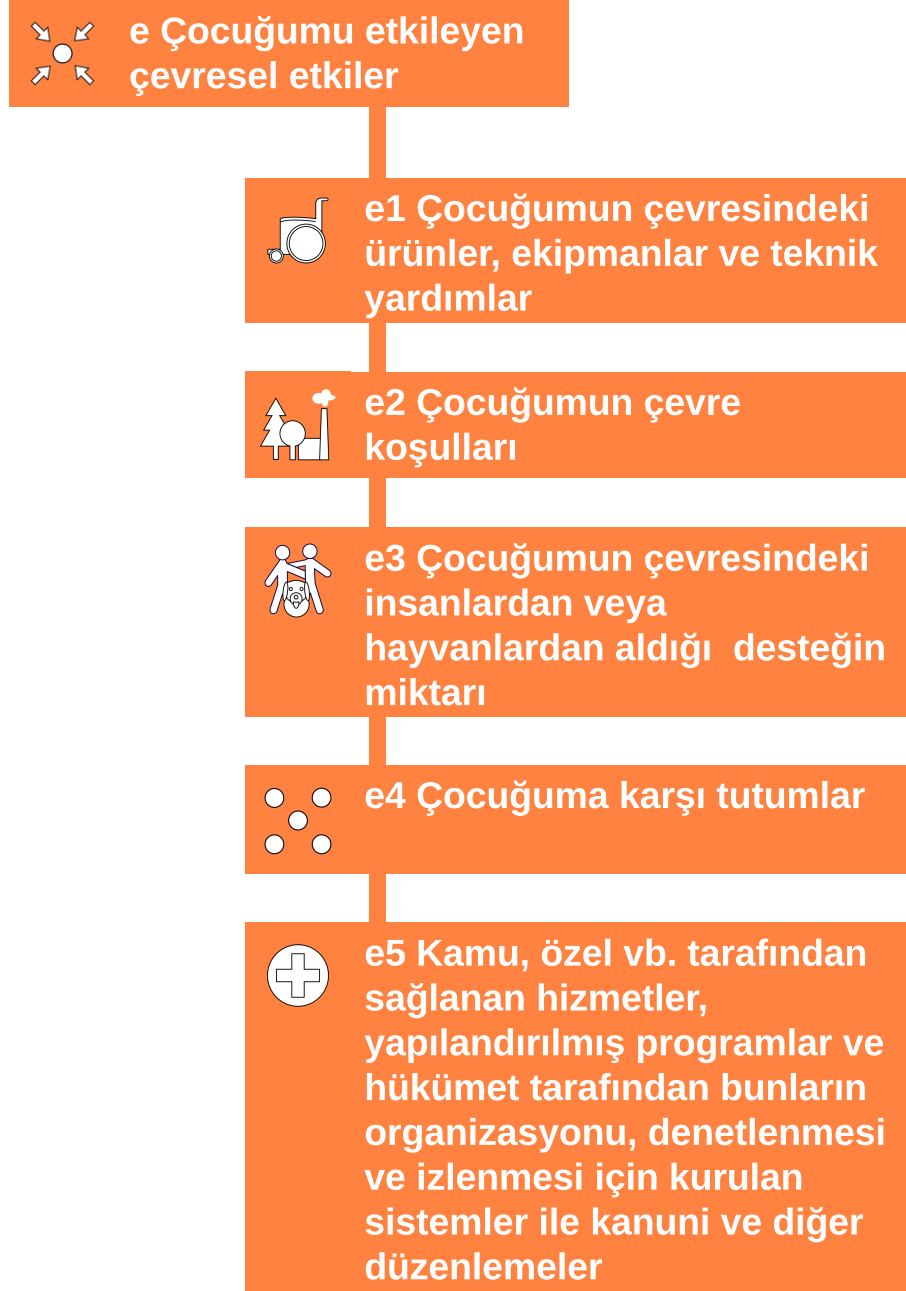
Çocuğumun insan haklarından yararlanması

Çocuğum, insan, çocuk veya engelli bir birey olarak uluslararası haklardan yararlanır.

d950

Çocuğumun politik yaşamı ve vatandaşlığı

Çocuğum topluma, politik ve devlet hayatına yeterince katılıyor. Bir vatandaş olarak bir yasal statüye ve ilgili haklara sahiptir. Örneğin seçme ve seçilme hakkını kullanabilir, diğer kişilerin sahip olduğu tüm haklardan yararlanabilir, bir nüfus cüzdanı vardır.

e

Çocuğumu etkileyen çevresel etkiler

Bu bölüm çocuğumun çevresini tanımlamama yardımcı olur.

e1

Çocuğumun çevresindeki ürünler, ekipmanlar ve teknik yardımlar

Bu bölümde çocuğumun çevresinde bulunan onun engelliliğini önleyen, telafi eden, hafifleten, etkisini yok eden, onun katılımını arttırmak üzere özel olarak tasarlanmış veya uyarlanmış herhangi bir ürün (yiyecek ve ilaçlar gibi), ekipmanlar (korkuluk, yürüteç gibi), aygıtlar veya teknolojiler tanımlanmaktadır.

e110

Çocuğumun besinleri ve ilaçları

Çocuğumun kullanımı için yeterli miktarda yiyecek, ilaç, vitamin veya destekleyici besinler vardır.

e115

Çocuğumun günlük yaşamda kullandığı ürünler ve teknolojiler

Çocuğumun günlük etkinliklerinde kullandığı, herhangi bir uyarlama yapılmamış, özellikle tasarlanmamış günlük olarak kullandığı yeteri kadar eşyası veya günlük etkinliklerinde yardımcı olarak tasarlanmış, uyarlanmış günlük olarak kullandığı yeteri kadar eşyası vardır. Örneğin uyarlanmamış giysi, mobilya, temizlik ürünleri veya protez ve ortez aletleri veya ev içi yaşamı kolaylaştıran uzaktan kumanda sistemleri, sesle kontrol sistemleri, zamanlama düğmeleri, küp, top, küçük nesne gibi oyuncaklar veya uyarlanmış oyun parkı araç-gereçleri gibi oyun oynamaya yardımcı özel olarak tasarlanmış oyuncakları vardır.

e120

Çocuğumun ev içinde ve dışında hareketini sağlayacak araçlar ve teknolojiler

Çocuğumun yaşadığı yerde, binaların içinde ve dışında hareket etmesine yardımcı olan ekipman, ürünler ve teknolojiler var. Örneğin, tekerlekli sandalye, yürüteç, koltuk değneği, özel donanımlı araba, üç tekerlekli bisiklet veya ortez olabilir.

e125

Çocuğumun iletişim kurmasına yardımcı olacak araçlar

Çocuğum, yaşadığı ortamda iletişimi için gerekli destek ürünler ve teknoloji bulunmaktadır. Örneğin; optik ve işitsel aletler, ses kayıt cihazları ve alıcılar, televizyon ve video cihazları, telefon cihazı, ses nakil sistemleri ve yüz yüze iletişim cihazları özel görme cihazları, elektro-optik cihazlar, özel yazıcılar, çizim veya el yazısı cihazları, sinyal sistemleri ve özel yazılım ve donanım bilgisayarlar, kulak içi cihazlar, işitme cihazları, FM çalıştırıcıları, ses protezleri, iletişim tahtaları, gözlük ve kontakt lensler.

e130

Çocuğumun eğitimi için materyaller ve teknolojiler

Çocuğum herhangi bir düzeyde bilgi, beceri kazanmak için uyarlama yapılmamış ürün, yöntem, metot ve teknolojilere veya uyarlanmış ya da özel olarak tasarlanmış ürün, yöntem, metot ve teknolojilere sahiptir. Örneğin, kitaplar, kitapçıklar, eğitici oyuncaklar, bilgisayar, tablet gibi ürünler ve bu ürünleri kullanmak için yazılımlar, mobil uygulamalar gibi şeyler.

e135

Çocuğumun iş hayatı için araç gereç ve teknolojiler

Çocuğum çalışma hayatı içerisinde işini yapmasını sağlayan uyarlanmış veya uyarlanmamış araç, alet ve teknolojilere sahiptir. Mesela, ayarlanabilir masa sandalye, uzaktan kumanda sistemleri, ses sistemleri gibi.

e140

Çocuğumun kültür, spor ve eğlence hayatı için araç gereç ve teknolojiler

Çocuğum kültürel etkinliklere, eğlence ve spor aktivitelerine katılmasına yardımcı olacak uyarlanmamış ürünlere, araç ve gereçlere, teknolojilere veya bunların uyarlanmış ya da özel olarak tasarlanmış olanlarına sahiptir. Örneğin, spor yapması için özel bir tekerlekli sandalye, oynayabilmesi için içinde zil olan bir top gibi.

e145

Çocuğumun dini ve manevi yönüne yönelik araç gereç ve teknolojiler

Çocuğumun yaşadığı alanda dini vazifelerini yerine getirmek için gerekli teknolojilere, ürünlere, araç gereçlere veya bunların uyarlanmış ya da özel olarak tasarlanmış olanlarına sahiptir. Mesela görme engeli var ise braille dini kitaplara, seccadeye, ibadet yerlerinde tekerlekli sandalye ile ilgili özel düzenlemelere erişebilmektedir.

e150

Çocuğumun kamu binalarını kullanabilmesi için kamu binalarının yapım, tasarım ve teknoloji açısından uygunluğu

Çocuğumun yaşadığı çevredeki kamu binaları herkesin ulaşabileceği şekilde inşa edilmiştir. Yani çocuğum binaya rahatlıkla girip çıkabilir, kapıları açabilir, bina içinde yolunu bulabilir, güvenli bir şekilde binada dolaşabilir. Örneğin, akıllı asansörler, elektrikli kapılar veya braille tabelaları, uygun zemin düzenlemeleri, rampalar, ses sistemi, ulaşılabilir danışma masaları, uygun genişlikte kapı ve koridorlar vardır.

e155

Çocuğumun ev olarak yapılmış binaları kullanabilmesi için bu binaların yapım, tasarım ve teknoloji açısından uygunluğu

Çocuğumun yaşadığı ev ve apartman onun ihtiyaçlarına göre tasarlandı ve gerekli düzenlemeler yapıldı. Örneğin, apartmana girip çıkabilmesini sağlayacak düzenlemeler var, bina içinde ve hemen dışında yolunu bulmasını sağlayacak, evde ve bina içinde tehlikelerden korunmasını sağlayacak düzenlemeler var gibi. Mesela bina içi korkuluklar, tehlikeli maddelerin kilitli olarak tutulduğu bir dolap, asansör, engelli tuvaleti, geniş koridorlar, kaymaz tabanlar, merdiven asansörü var.

e160

Çocuğumun çevresindeki alanları kullanabilmesi

Yaşadığı çevrede daha geniş alanlar (kırsal alan, banliyö, kentler, parklar, ormanlar, yabani yaşam için koruma altında olan yerler) çocuğumun serbestçe hareket etmesini sağlayan ürün ve teknolojilerle düzenlenmiştir. Örneğin çocuğum erişimine uygun tarım alanları, patikalar vardır. Karayolları tabelaları, kaldırım taşları, sokak aydınlatmaları, park levhaları uygun olarak düzenlenmiştir.

e165

Çocuğumun çevresindeki mali, somut ve soyut değerler

Çocuğum, şu anda ve gelecekte ihtiyaçlarının karşılanabileceği kadar para, altın gibi mali değerlerin veya ev, arazi, giyecek, yiyecek , teknoloji gibi somut değerlerin veya bunları sağlamaya yetecek kültürel birikim ve bilgi birikimi gibi soyut değerlerin olduğu bir ortamda yaşıyor.

e2

Çocuğumun çevre koşulları

Bu bölüm çocuğumun yaşadığı çevrenin dağ, ova, tepe gibi coğrafi özelliklerini, göller, barajlar gibi su kaynaklarının özelliklerini, göçler gibi nüfus ile ilgili özelliklerini, o çevreye ait bitki örtüsünün ve hayvanların özelliklerini, iklim özelliklerini, doğa olaylarını, havanın niteliğini, ses, ışık, gece/gündüz değişimi gibi özelliklerini ve yaşayan insan topluluklarının özelliklerini tarif eder.

e210

Çocuğumun yaşadığı coğrafya

Çocuğumun yaşadığı yerin coğrafi özelliklerini tarif eder. Mesela çocuğum dağlık bir bölgede veya su kaynaklarının olduğu bir ortamda yaşıyor. Bunların çocuğuma etkisi destekleyici veya kısıtlayıcı olabilir.

e215

Çocuğumun yaşadığı coğrafyadaki nüfusun özellikleri

Çocuğumun yaşadığı çevrede yaşayan insanların ve yaşam koşullarının özelliklerini anlatır. Bu yaşam koşulları çocuğum için elverişli veya engelleyici olabilir. Mesela göç sonucu çocuğumun yaşadığı kentteki nüfus yapısının ve sayısının değişmesi gibi.

e220

Çocuğum yaşadığı coğrafyadaki bitki örtüsü ve hayvanlar

Çocuğumun yaşadığı ortamda bulunan hayvanlar ve bitkiler ile ilgilidir. Örneğin çevredeki ağaçlar, çiçekler, canlılar, sarmaşıklar, vahşi hayvanlar, çiftlik hayvanları, sürüngenler, kuşlar, balıklar vb. Bunlar çocuğum için faydalı veya engelleyici olabilir.

e225

Çocuğum yaşadığı coğrafyadaki iklim şartları

Çocuğumun yaşadığı çevredeki hava durumu ile ilgilidir. Örneğin, sıcaklık, soğukluk, nem, hava basıncı, yağış, rüzgar ve mevsimsel değişiklikler. Bunlar çocuğum için faydalı veya engelleyici olabilir.

e230

Çocuğumun yaşadığı coğrafyadaki doğa olayları

Çocuğum çevresinde yaşanan doğal olay veya afetlerden yeterince korunabilecek bir ortamdır. Örneğin, depremler ve şiddetli hava koşulları (kasırgalar, taşkınlar, orman yangınları, fırtınalar) durumunda çocuğumun özel durumuna göre düzenlemeler yapılmıştır. Bu tür koşullar çocuğum için elverişli veya engelleyici olabilir.

e235

İnsanların yol açtığı çocuğumun yaşadığı coğrafyadaki olaylar

Çocuğumun yaşadığı çevrede insanların sebep olduğu değişiklik ve bozukların olması. Örneğin, insanların ülkelerinden zorla çıkarılması, sosyal altyapı sistemlerinin, evlerin ve arazilerin bozulması, çevresel felaketler, kara, su ve hava kirliliği (zehirli atıklar gibi). Bu tür koşullar çocuğum için elverişli veya engelleyici olabilir.

e240

Çocuğumun yaşadığı çevredeki ışığın, aydınlatmanın özellikleri

Çocuğumun yaşadığı çevrede güneş ışığına veya mum, gaz yağı, ateş, elektrik gibi suni aydınlatmaya sahip olması ile ilgilidir. Bu tür koşullar çocuğum için elverişli veya engelleyici olabilir.

e245

Çocuğumun yaşadığı coğrafyada zamanla ilgili değişiklikler

Doğal, düzenli veya öngörülebilir geçici zamansal değişiklikler Bu, çocuğumun hayatının gündüz-gece değişiklikleri veya ay evresi gibi doğal, düzenli veya öngörülebilir geçici değişiklikler tarafından belirlenip belirlenmediği anlamına gelir. Bu tür koşullar çocuğum için elverişli veya engelleyici olabilir.

e250**Çocuğumun çevresindeki ses kaynakları**

Çocuğum yaşadığı çevrede herhangi bir güçte, ses renginde veya tonda duyulan ya da duyulabilecek, çevre ile ilgili yararlı veya dikkat çeldirici bilgi sağlayabilen hangi seslere maruz kalıyor? Bunlar çocuğum için faydalı veya engelleyici olabilir. Örneğin, köpek havlaması, ısıklık, haykırış, vızıltı, çınlama, melodik ses, gürültü, yüksek ses, düşük ses gibi.

e255**Çocuğumun çevresinde oluşan titreşimler**

Bu, çocuğumun düzenli veya düzensiz sarsıntılı hareketlere, titremeye veya binaları veya insanları sarsan bir şeylere maruz kalıp kalmadığı anlamına gelir. Örneğin bunlar uçaklardan, trenden, otoyoldan veya patlamalardan gelebilir (doğal afetlerle karıştırılmamalıdır). Bu koşullar çocuğum için elverişli veya engelleyici olabilir.

e260**Çocuğumun çevresindeki havanın kalitesi**

Çocuğumun yaşadığı ev, gittiği okul ve kurumların içindeki ve açık havadaki havanın kalitesinin nasıl olduğunu tanımlamaktadır (koku, duman, nem düzeyi gibi). Bu hava koşulları çocuğum için elverişli veya engelleyici olabilir.

e3

Çocuğumun çevresindeki insanlardan veya hayvanlardan aldığı desteğin miktarı

Bu bölümde çocuğuma destek sağlayan kişi veya kişilerin tutumlarına yer verilmemektedir. Bu bölümde çocuğuma evde, işyerinde, okulda, oyunlarda veya günlük etkinliklerin diğer alanlarında fiziksel veya duygusal destek, beslenme, korunma, yardım ve ilişkiler sağlayan insanlar veya hayvanlar tanımlanmaktadır.

e310

Çocuğumun yakın aile üyelerinden aldığı destek

Çocuğumun bakımını destekleyen yakın aile üyelerinin bulunup bulunmadığı ve ne kadar destek sağlayabilecekleri sorusuyla ilgilidir. Bu kişiler; karı koca, eşler, ebeveyn, kardeşler, çocuklar, bakasının çocuğunu büyütmüş ebeveyn, evlat edinmiş ebeveyn, büyükanne, büyük babalar. Bu kişilerin varlıkları destekleyici olurken yoklukları veya destek vermemeleri çocuğuma engel yaratabilir.

e315

Çocuğumun geniş aile üyelerinden aldığı destek

Çocuğumun bakımını destekleyen geniş aile üyelerinin mevcut olup olmadığı ve ne kadar destek sağlayabilecekleri ile ilgilidir. Bunlar; teyzeler, halalar, amcalar, dayılar, kız ve erkek yeğenlerdir. Bu kişilerin varlıkları destekleyici olurken yoklukları veya destek vermemeleri çocuğuma engel yaratabilir.

e320

Çocuğumun arkadaşlarından destek

Çocuğumun güven ve karşılıklı desteğe dayalı ilişkilere, sürekliliği olan arkadaşlık ilişkilerine sahip olup olmadığını ve bu arkadaşlarının ne kadar destek sağlayabileceklerini tanımlamaktadır. Bu kişilerin varlıkları destekleyici olurken yoklukları veya destek vermemeleri çocuğuma engel yaratabilir.

e325

Çocuğumun tanıdıklar, akranlar, iş arkadaşları, komşular ve topluluk üyelerinden aldığı destek

Çocuğumun iş, okul, eğlence ortamı veya yaşamının diğer alanlarında, tanıdıklara, akranlara, iş arkadaşlarına, komşulara ve ait olduğu bir topluluğun üyelerine sahip olup olmadığı ve bu kişilerden ne kadar destek alabildiği ile ilgilidir. Bu kişilerin varlıkları destekleyici olurken yoklukları veya destek vermemeleri çocuğuma engel yaratabilir.

e330

Çocuğumun karar verme sorumluluğuna sahip, yetkili konumda bulunan kişilerden aldığı destek

Çocuğumun hayatında öğretmen, iş veren, vasi, dini lider, denetleyici kişi, eğitimci, uzman gibi yetkili konumlarda yer alan destek kişilerin olup olmadığı ve bu kişilerin ne kadar destek olabildiği ile ilgilidir. Bu kişilerin varlıkları destekleyici olurken yoklukları veya destek vermemeleri çocuğuma engel yaratabilir.

e335

Çocuğumun, içinde bulunduğu toplulukta yönlendirici özelliği olmayan, liderlik yapmayan, karar verme sorumluluğunda olmayan kişilerden aldığı destek

Çocuğumun iş ortamı, okul ortamı veya diğer ortamlarda öğrenci, işçi, çalışan vb. yetkili konumlarda yer almayan kişilere sahip olup olmadığı ve bu kişilerin ne kadar destek olabildiği ile ilgilidir. Bu kişilerin varlıkları destekleyici olurken yoklukları veya destek vermemeleri çocuğuma engel yaratabilir.

e340

Çocuğumun bakım ve yardım elemanlarından aldığı destek

Çocuğumun günlük etkinliklerini ve iş, okul ya da diğer ortamlardaki çalışmalarını sürdürmesini desteklemek için gerek oldukça hizmet veren kişilerin olup olmadığı ve ne kadar destek verdikleri ile ilgilidir. Mesela bakıcılar, gönüllü veya ücretli yardımcılar gibi. Bu kişilerin varlıkları destekleyici olurken yoklukları veya destek vermemeleri çocuğuma engel yaratabilir.

e345

Çocuğumun yabancılardan aldığı destek

Çocuğumun tanımadığı alakasız kişiler ile bakımını destekleyen yabancı kişilerin (öğretmenler, iş arkadaşları veya bakım veren insanlar olabilir) mevcut olup olmadığı ve ne kadar destek sağlayabilecekleri ile ilgilidir. Bu kişilerin varlıkları destekleyici olurken yoklukları veya destek vermemeleri çocuğuma engel yaratabilir.

e350

Çocuğumun evcil hayvanlardan aldığı destek

Çocuğumun bulunduğu ortamdaki evcil hayvanların çocuğum için uygun olup olmadığı ve bu hayvanların çocuğuma ne kadar destek sağlayabilecekleri ile ilgilidir. Bu hayvanlar fiziksel, duygusal veya psikolojik destek sağlayan ya da kişisel hareket ve taşıma için kullanılan hayvanlar olabilirler. Bu evcil hayvanların varlıkları destekleyici olurken yoklukları veya destek vermemeleri çocuğuma engel yaratabilir.

e355

Çocuğumun doktorlardan ve sağlık personelinden aldığı destek

Çocuğumun çevremizdeki doktorlar veya diğer sağlık personelinden uygun olan destek, hizmet ve bakımı alıp almadığı sorusuyla ilgilidir. Bu kişilerin varlıkları destekleyici olurken yoklukları veya destek vermemeleri çocuğuma engel yaratabilir.

e360

Çocuğumun sağlık sistemi dışında kalan diğer uzmanlardan aldığı destek

Çocuğumun çevresinde sağlık sistemi dışında destek veren çalışanların bulunup bulunmaması ile ilgilidir. Bunlar, sosyal hizmet uzmanları, hukukçular, öğretmenler, mimarlar ve tasarımcılar olabilir. Bu kişilerin varlıkları destekleyici olurken yoklukları veya destek vermemeleri çocuğuma engel yaratabilir.

e4

Çocuğuma karşı tutumlar

Bu bölüm, örf ve adetler, ideolojiler, değerler, normlar, gerçek olaylarla ilgili inançlar ve dini inanışların gözlenebilir sonuçları olan tutumlarla ilgilidir. Çocuğumun çevresindeki kişilerin tutumlarının onu desteklemesi veya engellemesi ile ilgili bilgi verir.

e410

Yakın aile üyelerinin çocuğuma karşı tutumları

Yakın aile üyelerinin çocuğuma karşı tutum, fikir ve inançları ile ilgilidir. Bu kişiler; karı koca, eşler, ebeveyn, kardeşler, çocuklar, başkasının çocuğunu büyüttmüş ebeveyn, evlat edinmiş ebeveyn, büyük anne, büyük babalardır. Bu tutum, fikir ve inançların (endişeler, duygular, arzular, beklentiler vb.) çocuğum üzerinde yararlı veya zararlı etkileri olabilir. Bu kişilerin fikir ve inançları, genellikle çocuğuma karşı davranışlarını etkiler.

e415

Geniş aile üyelerinin çocuğuma karşı tutumları

Geniş aile üyelerinin çocuğuma karşı tutum, fikir ve inançları ile ilgilidir. Bu kişiler; teyzeler, halalar, amcalar, dayılar, kız ve erkek yeğenlerdir. Bu tutum, fikir ve inançların (endişeler, duygular, arzular, beklentiler vb.) çocuğum üzerinde yararlı veya zararlı etkileri olabilir. Bu kişilerin fikir ve inançları, genellikle çocuğuma karşı davranışlarını etkiler.

e420

Arkadaşlarının çocuğuma karşı tutumları

Arkadaşlarının çocuğuma karşı tutum, fikir ve inançları ile ilgilidir. Bu tutum, fikir ve inançlar (endişeler, duygular, arzular, beklentiler vb.) çocuğum üzerinde yararlı veya zararlı etkileri olabilir. Bu kişilerin fikir ve inançları, genellikle çocuğuma karşı davranışlarını etkiler.

e425

Tanıdıklar, akranlar, iş arkadaşları, komşular ve topluluk üyelerinin çocuğuma karşı tutumları

İş, okul, eğlence ortamı veya yaşamın diğer alanlarındaki tanıdıklarının, akranlarının, iş arkadaşlarının, komşularının ve ait olduğu bir topluluğun üyelerinin çocuğuma karşı ve onu etkileyen sosyal, politik, ekonomik vb. durumlarla ilgili tutumları, fikir ve inançları ile ilgilidir. Bu tutum, fikir ve inançlar (endişeler, duygular, arzular, beklentiler vb.) çocuğum üzerinde yararlı veya zararlı etkileri olabilir. Bu kişilerin fikir ve inançları, genellikle çocuğuma karşı davranışlarını etkiler.

e430

Karar verme sorumluluğuna sahip, yetkili konumda bulunan kişilerin çocuğuma karşı tutumları

Öğretmen, iş veren, vasi, dini lider, denetleyici kişi, eğitimci, uzman gibi çocuğumun çevresinde yetkili konumlarda yer alan kişilerin çocuğuma karşı ve onu etkileyen sosyal, politik, ekonomik vb. durumlarla ilgili tutumları, fikir ve inançları ile ilgilidir. Bu tutum, fikir ve inançlar (endişeler, duygular, arzular, beklentiler vb.) çocuğum üzerinde yararlı veya zararlı etkileri olabilir. Bu kişilerin fikir ve inançları, genellikle çocuğuma karşı davranışlarını etkiler.

e435

Bulunduğu toplulukta yönlendirici özelliği olmayan, liderlik yapmayan, karar verme sorumluluğunda olmayan kişilerin çocuğuma karşı tutumları

Çocuğumun iş ortamı, okul ortamı veya diğer ortamlarda öğrenci, işçi, çalışan vb. yetkili konumlarda yer almayan kişilerin çocuğuma karşı ve onu etkileyen sosyal, politik, ekonomik vb. durumlarla ilgili tutumları, fikir ve inançları ile ilgilidir. Bu tutumların, fikir ve inançların (endişeler, duygular, arzular, beklentiler vb.) çocuğum üzerinde yararlı veya zararlı etkileri olabilir. Bu kişilerin fikir ve inançları, genellikle çocuğuma karşı davranışlarını etkiler.

e440

Çocuğumun bakım ve yardım elemanlarının ona karşı tutumları

Çocuğumun günlük etkinliklerini ve iş, okul ya da diğer ortamlardaki çalışmalarını sürdürmesini desteklemek için gerek oldukça hizmet veren kişilerin çocuğuma karşı ve onu etkileyen sosyal, politik, ekonomik vb. durumlarla ilgili tutumları, fikir ve inançları ile ilgilidir. Bu tutumların, fikir ve inançların (endişeler, duygular, arzular, beklentiler vb.) çocuğum üzerinde yararlı veya zararlı etkileri olabilir. Bu kişilerin fikir ve inançları, genellikle çocuğuma karşı davranışlarını etkiler.

e445

Yabancıların çocuğuma karşı tutumları

Yabancıların çocuğuma karşı ve onu etkileyen sosyal, politik, ekonomik vb. durumlarla ilgili tutumları, fikir ve inançları ile ilgilidir. Bu tutum, fikir ve inançlar (endişeler, duygular, arzular, beklentiler vb.) çocuğum üzerinde yararlı veya zararlı etkileri olabilir. Bu kişilerin fikir ve inançları, genellikle çocuğuma karşı davranışlarını etkiler.

e450

Sağlıkla ilgili uzmanların çocuğuma karşı tutumları

Hekimlerin, hemşirelerin, terapistlerin, psikologlar veya diğer sağlık profesyonellerinin çocuğuma karşı ve onu etkileyen sosyal, politik, ekonomik vb. durumlarla ilgili tutumları, fikir ve inançları ile ilgilidir. Bu tutum, fikir ve inançlar (endişeler, duygular, arzular, beklentiler vb.) çocuğum üzerinde yararlı veya zararlı etkileri olabilir. Bu kişilerin fikir ve inançları, genellikle çocuğuma karşı davranışlarını etkiler.

e455

Sağlıkla ilişkili çalışan veya bunun dışında kalan diğer uzmanların çocuğuma karşı tutumları

Sağlıkla ilişkili çalışan uzmanlar ile özel eğitimci, sosyal hizmet uzmanı gibi sağlık alanı dışında çalışan uzmanların çocuğuma karşı ve onu etkileyen sosyal, politik, ekonomik vb. durumlarla ilgili tutumları, fikir ve inançları ile ilgilidir. Bu tutum, fikir ve inançlar (endişeler, duygular, arzular, beklentiler vb.) çocuğum üzerinde yararlı veya zararlı etkileri olabilir. Bu kişilerin fikir ve inançları, genellikle çocuğuma karşı davranışlarını etkiler.

e460

Çocuğuma karşı toplumsal tutum

Toplumsal çocuğuma karşı ve onu etkileyen sosyal, politik, ekonomik vb. durumlarla ilgili tutumları, fikir ve inançları ile ilgilidir. Bu tutum, fikir ve inançlar (endişeler, duygular, arzular, beklentiler vb.) çocuğum üzerinde yararlı veya zararlı etkileri olabilir. Bu kişilerin fikir ve inançları, genellikle çocuğuma karşı davranışlarını etkiler.

e465

Toplumsal kurallar, uygulamalar ve dünya görüşünün çocuğuma karşı tutumlara etkisi

Örf ve adetlerin, toplumsal kuralların, ideolojilerin, ahlaki felsefelerin, ahlaki ve dini davranışla ilgili sosyal kuralların, geleneklerin, değer sisteminin çocuğuma karşı tutumları, fikir ve inançları ve onu etkileyen sosyal, politik, ekonomik vb. durumlarla ilgili tutumları, fikir ve inançları nasıl etkilediğiyle ilgilidir.

e5

Kamu, özel vb. tarafından sağlanan hizmetler, yapılandırılmış programlar ve hükümet tarafından bunların organizasyonu, denetlenmesi ve izlenmesi için kurulan sistemler ile kanuni ve diğer düzenlemeler

Bu bölüm kamu, özel vb. tarafından sağlanan hizmetleri, yapılandırılmış programları ile hükümet tarafından bunların organizasyonu, denetlenmesi ve izlenmesi için kurulan sistemleri, sistemleri ve hizmetleri yöneten ve düzenleyen kanunları, yönetmelikleri, antlaşmaları, standartları vb. diğer düzenlemeleri tanımlamaktadır.

e510

Tüketim ürünlerinin üretimine yönelik hizmet, sistem ve politikalar

Çocuğum ihtiyaç duyduğu yakıt, yiyecek, ilaç gibi ürünlerin üretilebildiği bir ortamda yaşamaktadır. Bu ürünlerin üretilebilmesi için kamu, özel sektör ve hükümet eğitim, teknoloji, taşımacılık, iletişim gibi gerekli hizmetleri sağlamakta, uygun sistem ve politikaları oluşturmaktadır. Bunların varlığı çocuğum için faydalı olabilir, eksiklikleri ise çocuğum için bir engel yaratabilir.

e515

Mimari ve yapısal hizmetler, sistemler ve politikalar

Çocuğum kullanımına uygun bina ve yapıların tasarlandığı, inşa edildiği ve bakımının yapıldığı bir ortamda yaşamaktadır. Bunun için kamu, özel sektör ve hükümet gerekli hizmetleri sağlamakta, uygun sistem ve politikaları oluşturmaktadır. Mesela konut inşaatları için tasarım kuralları, inşaat yasaları, düzenlemeleri ve standartları, denetlemeler bulunmaktadır. Bunların varlığı çocuğum için faydalı olabilir eksiklikleri ise çocuğum için bir engel yaratabilir.

e520

Kentte, kentlerin yakın çevresindeki yerleşim yerlerinde (banliyö) ve kırsal alanda kamu ve özel arazilerin planlanması, tasarımı, geliştirilmesi ve bakımı için hizmetler, sistemler, politikalar

Çocuğumun yaşadığı yer olan kentte, kentlerin yakın çevresindeki yerleşim yerlerinde (banliyö) ve kırsal alanda; eğlence yerleri, koruma altına alınmış yerler, parklar, ormanlar, sahil şeritleri, açık alanda toplantı yerleri ve plazalar, pazarlar gibi ticaret yerlerinin ve amaçlanan kullanımlara yönelik yaya ve taşıt yollarının planlanması, yapımı ve bakımını hedefleyen hizmetler; bunların yapılması için idari kontrol ve denetleme sistemleri ve yerel, bölgesel ve ulusal planlama , tasarım kuralları, miras ve koruma politikaları, ve çevre planlama politikaları gibi bunları düzenleyen yasalar, yönetmelikler ve standartlar mevcuttur. Bunların varlığı çocuğum için faydalı olabilir eksiklikleri ise çocuğum için bir engel yaratabilir.

e525

Barınacak yer için hizmetler, sistemler ve politikalar

Çocuğum barınma ihtiyacını karşılamaya yönelik yapıların ve bunların bakımının yapılması için kamu, özel sektör ve hükümet gerekli hizmetleri sağlamakta, uygun sistem ve iskan politikaları, yasal düzenlemeler gibi politikaları oluşturmaktadır. Bunların varlığı çocuğum için faydalı olabilir eksiklikleri ise çocuğum için bir engel yaratabilir.

e530

Kamu kuruluşları tarafından üretilen hizmetler, sistemler ve politikalar

Çocuğumun yaşadığı çevrede kamu kuruluşları tarafından sağlanan yakacak ve elektrik gibi temel enerji hizmetleri, sağlık hizmetleri, su hizmetleri ve acil bakım, çöp toplama, toplu taşıma gibi diğer temel hizmetler vardır. Bu hizmetleri düzenleyen ve denetleyen sistemler ve yasal düzenlemeler mevcuttur. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

e535

İletişim hizmetleri, sistemleri ve politikaları

Çocuğumun yaşadığı çevrede bilgi alışverişi yani iletişim için gerekli hizmetler, sistemler ve politikalar vardır. (Örneğin, internet, faks, telefon, cep telefonu hizmetleri, telekomünikasyon düzenlemeleri, iletişim servislerinin erişilebilirliği, gibi). Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

e540

Taşımacılık hizmetleri, sistemleri ve politikaları

Çocuğumun yaşadığı çevrede kendisini ve eşyalarını taşıma hizmetleri (örneğin tren, otobüs, uçak, taksi, toplu taşıma), bu hizmetlerin nasıl ve kimler tarafından sağlanacağı ile ilgili düzenlemeler de dahil olmak üzere kurulmuş sistemler ve uygulama kuralları vardır. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

e545

Kişinin ve mülkünün korunmasını amaçlayan hizmetler, sistemler ve politikalar.

Çocuğumun yaşadığı çevrede polis, itfaiye, ambulans vb. hizmetler, sistemler ve bunlarla ilgili yasal düzenlemeler vardır. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

e550

Yasal hizmetler, hukuk sistemi ve politikalar

Çocuğumun yaşadığı ülkede kanunla tanımlanmış devlete yetki sağlayan programlar ve hizmetler, bu hizmetleri sunan kurum ve kişiler (arabuluculuk, mahkeme, noter vb.), adaletin yerine getirilmesini düzenleyen idari kontrol ve denetleme mekanizmaları ve adaleti düzenleyen yasalar, yönetmelikler ve standartlar vardır. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

e555

Dernekler ve örgütsel hizmetler, sistemler ve politikalar

Çocuğumun yaşadığı çevrede dernek ve vakıflar gibi sivil toplum kuruluşları tarafından sağlanan hizmetler, bunları denetleyen sistemler ve bu kuruluşların kuruluş ve işleyişini düzenleyen programlar vardır. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

e560

Medya hizmetleri, sistemleri ve politikaları

Çocuğumun yaşadığı çevrede radyo, televizyon, gazete ve internet üzerinden kitle iletişiminin sağlanması ve kullanımı için hizmetler, iletişimin içeriğini, dağıtımını, yayını, ulaşılabilirliğini ve yöntemlerini düzenleyen standartlar gibi sistemler ve politikalar var. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

e565

Ekonomik hizmetler, sistemler ve politikalar

Çocuğumun yaşadığı çevredeki tüm mal ve hizmetlerin üretimini, dağıtımını, tüketimini ve kullanımını sağlayan hizmetler; mal ve hizmetlerin üretimi, dağıtımı, tüketimi ve kullanımını düzenleyen sistemler ve politikalar vardır. Bu hizmetler örneğin özel ticari sektör (anonim şirketler, kar amaçlı özel girişimciler gibi), kamu sektörü (kamuya ait ticari hizmetler, örneğin kooperatifler ve anonim şirketler gibi), parasal organizasyonlar (bankalar ve sigorta hizmetleri gibi) tarafından veriliyor olabilir. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

e570

Sosyal güvenlik hizmetleri, sistemleri ve politikaları

Çocuğumun yaşadığı çevrede yaş, yoksulluk, işsizlik, sağlık durumu veya engellilik nedeniyle oluşturulan sosyal yardım programları, sosyal sigorta programları, vergi indirimleri veya sağlık sigortaları, engelli ve emekli maaşı düzenlenmesi gibi hizmetler, bunlar için kurulmuş tespit ve denetleme sistemleri, yasal düzenlemeler ve politikalar vardır. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

e575

Kendine ve başkalarına bakım gibi alanlarda destek sağlamayı hedefleyen hizmetler, sistemler ve politikalar

Çocuğumun yaşadığı yerde topluma daha fazla katılımı sağlamak için, yaş, yoksulluk, işsizlik, sağlık durumu veya engellilik nedeniyle, alış veriş, ev işleri, taşımacılık, kendine ve başkalarına bakım gibi alanlarda kamu yardımına ihtiyaç duyan kişilere destek sağlamayı hedefleyen hizmetler, bunlar için gerekli sistemler ve politikalar vardır. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

e580

Sağlık hizmetleri, sistemleri ve politikaları

Çocuğumun yaşadığı yerde fiziksel, psikolojik ve sosyal açıdan iyi olmasına yönelik daha sağlıklı yaşam ve hastalıkları önleme hizmetleri, temel bakım, acil bakım, rehabilitasyon ve uzun süreli bakım hizmetleri, devletin ödediği ya da özel olarak parası ödenen, toplum, ev, okul ve işyerleri, özel ve genel hastaneler ve klinikler gibi yerlerde uygulanan, kısa veya uzun süreli, düzenli aralıklarla tekrarlanan veya tek sefere mahsus hizmetler ve yerleşik ya da yerleşik olmayan bakım hizmetleri gibi hizmetler, bunları düzenleyen ve denetleyen sistemler ve politikalar vardır. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir. Bir eksiklik de bir engel olabilir.

e585

Eğitim ve öğretim hizmetleri, sistemleri ve politikaları

Çocuğumun yaşadığı çevrede, çocuğumun eğitimine katkıda bulunan hizmetler, bunların uygunluğunu belirleyen standartların ve politikaların uygulanmasını sağlayan kurullar, sistemler ve politikalar vardır. Örneğin gündüz bakım evleri kreşler, okullar, özel dersler, kurslar, eğitim merkezleri, özel okullar, mesleki okullar, sürekli eğitim merkezleri, eğitimin her düzeyinde verilen hizmetler, özel eğitim hizmetleri ve her türlü eğitim programları, bilgi, ustalık, mesleki veya sanatsal beceri kazandıran eğitimler gibi hizmetler sağlanmaktadır. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

e590

İş ve istihdam hizmetleri, sistemleri ve politikaları

Çocuğumun yaşadığı yerde işsiz veya farklı bir iş arayan kişilere uygun iş bulmak veya zaten çalışmakta olup terfi etmek isteyenlere destek sağlamakla ilgili hizmetler, sistemler ve politikalar vardır. Örneğin iş arama, işe hazırlama, işe yerleştirilme, mesleki takip, mesleki sağlık ve güvenlik hizmetleri, insan kaynakları ve personel yönetimi hizmetleri gibi hizmetler; istihdam oluşturma, iş güvenliği, iş yasaları gibi standartlar ve politikalar ile bunların uygulanmasını sağlayan sistemler vardır. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir. Bir eksiklik de bir engel olabilir.

e595

Politik hizmetler, sistemler ve politikalar

Çocuğumun yaşadığı yerde seçim yapılmasını, oy kullanılmasını sağlayan hizmetler, yasama ve yürütme organları gibi ekonomik ve politik gücü düzenleyen sistemler ve anayasa gibi yetkileri ve sistemlerin işleyişini düzenleyen kanun ve politikalar vardır. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

e598

Diğer hizmetler, sistemler ve politikalar

Çocuğumun yaşadığı çevrede, çocuğumun hizmet alabileceği farklı meslek gruplarının birlikte çalıştığı erken müdahale merkezleri gibi, gelişim sorunları olan bebekler, çocuklar ve gençleri ile onların ailelerini destekleyen kurumlar ve hizmetler vardır. Bu hizmetlerin varlığı çocuğum için faydalı olabilir bu hizmetlerdeki eksiklik ise çocuğum için bir engel olabilir.

DSÖ. (2004).

İşlevsellik, Yetiyitimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırılması.

Ankara: Bilge Matbaacılık.

Weltgesundheitsorganisation (2011).

ICF-CY. Internationale Klassifikation der Funktionsfähigkeit, Behinderung und Gesundheit.

Bern: Huber

Pretis, M. (2016).

ICF-basiertes Arbeiten in der Frühförderung.

München: Reinhardt

Pretis, M., Kopp-Sixt, S. Mechtel, R. (2019).

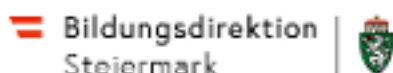
ICF-basiertes Arbeiten in der inklusiven Schule.

München: Reinhardt

4. PROJE VE ORTAKLAR

"Okullarda Ortak Bir Dil Kullanımı" (www.icf-school.eu) AB'nin Erasmus + programı tarafından finanse edilen bir projedir. Proje, 01.09.2018 - 31.08.2021 tarihleri arasında, aşağıdaki on bir ortak tarafından yürütülmektedir.

Bildungsdirektion Steiermark,
Austria

Association of Child Development and
Educators – ÇGEDER
Turkey

Down Syndrome Association,
Turkey

DI Wilhelm Stadler
InfoPro,
Austria

MSH
Medical School Hamburg,
Germany

Здружение „Образование за сите“
Скопје,
Северна Македонија

Основно училиште „Ванчо Прке“
Штип,
Северна Македонија

University College of
Teacher Education
Styria

Pädagogische Hochschule Steiermark,
Austria

Pfennigparade Phoenix
Schulen und Kitas GmbH,
Germany

Dr. Pretis
S.I.N.N. Evaluation (Koordinator)
Graz, Austria

Unterstützungsverein
Schulpsychologie,
Austria

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Anne ve Babalar için ICF Rehberi

"İşlevsellik, Yeti Yitimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırması", bir çocuğun, ergenin veya yetişkinin durumunu tanımlayan ve bununla bireyin katılımı ve destek süreçleri ile ilgili sunulan önerileri düzenlemeyi sağlayan, küresel olarak kabul gören bir sistemdir.

"Okullarda Ortak Bir Dil" (www.icf-school.eu) Erasmus + projesi kapsamında, ilk olarak ICF'nin (Dünya Sağlık Örgütü, 2001) teknik dilini günlük kullanım (okul) diline dönüştürmeyi amaçlayan "aile dostu versiyonu" yayımlanmıştır. Bu, ebeveynlerin ve velilerin yanı sıra çocuklara ve ergenlere, "Aile Ekibi"nin bir parçası olarak sağlık durumları, engellilik durumları, katılım hedefleri ve finansman planlama konularında profesyonellerle karşılıklı konuşma fırsatı verecektir. ICF ve şu anda elinizde bulunan "aile dostu versiyon" aracılığıyla, TÜM katılımcılar ortak bir dilde görüş alışverişinde bulunabilir, çocukların ve ergenlerin katılımının, sağlık problemlerinin tanımlanması ve bunların değerlendirilmesi, ortak katılım hedefleri geliştirebilir ve hedeflenen destek önlemleri tanımlayabilir. Tüm bunlar sağlık sorunu olan bir çocuğun veya ergenin de katılım hedeflerini tanımlamasına ve destek tedbirleri alabilmesine, bunları değerlendirmesine ve aynı zamanda ifade etmesine olanak tanır.

Kitabın giriş metni ("ICF Nedir?"), herkese ICF hakkında temel bir anlayış kazandırmak için "Kolay Okunur" bir şekilde tasarlanmıştır. ICF kodlarının ve listelerinin çevirisi uluslararası bir ekip tarafından yapılmıştır ve uzmanlar tarafından bilimsel olarak gözden geçirilmiştir. Böylece ilk kez, ebeveynlerin ve velilerin yanı sıra çocukların ve ergenlerin de ortak bir dil kullanarak uzmanlarla destekleri ve destek süreçlerini paylaşabilmeleri ve ICF ekibinin bir parçası olarak süreci aktif bir katılımıla şekillendirmeye yardımcı olmaları mümkün olacaktır.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

